

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 7. MAREC 1963
Leto XV. — Štev. 9 Cena 20 din

P O M U R S K I V E S T N I K

IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL. OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V MURSKI SOBOTI — UREJA GA UREDNIŠKI ODBOR. DIREKTOR, GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK — JOŽE VILD. NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KOČLEVA UL. 2, TELEFON ST. 123

V težkem boju zoper izkoriščanje in zapostavljanje delovnega človeka je **8. MAREC** pomemben mejnik

Komaj 53 let je preteklo, odkar so socialistke na 11. mednarodni konferenci v Kopenhagnu razglasile 8. marec za mednarodni borbeni ženski dan. Danes je zahteva po volilni pravici žensk postala eno vodilnih načel OZN in jo podpirajo njene številne članice.

Pri doseženih uspehih pa ne gre samo za formalno pridobitev političnih pravic, ki odpravljajo neenakopravnost in zapostavljanje žena, problem je v tem, ali je žena vselej tudi materialno in moralno povsem samostojna.

Jugoslavija je ena tistih držav, v katerih so napredne sile delavskega gibanja sprejele ta praznik za svoj politični praznik z zavestjo, da je rešitev ženskega vprašanja sestavni del boja za socialno osvoboditev proletariata in da mora v tem boju sodelovati tudi žena.

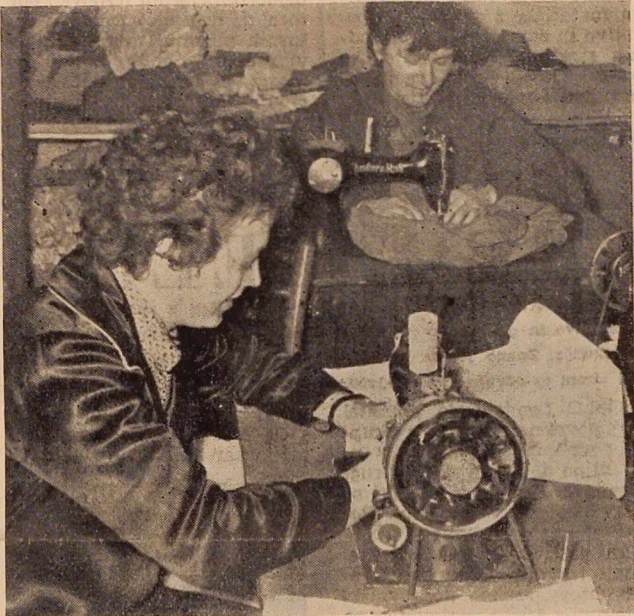
Iz naše ljudske revolucije vemo, da je bil delež jugoslovanskih žena med vojno neprecenljive vrednosti. »Ženske se danes bojujejo za neodvisnost svojih narodov, toda ta boj je del velikega boja za enakopravnost. Ženske so položile zrelostni izpit, da so sposobne ne samo gospodinjiti, temveč tudi bojevati se s puškami v rokah, vladati in držati oblast v svojih rokah, je dejal tov. Tito na 1. državni konferenci AFŽ Jugoslavije decembra 1942. leta.

Od omenjene konference je poteklo 20 let aktivnega udejstvovanja žena. Po podatkih iz lanskega leta je bilo v soboški občini zaposlenih 2.491 žena, na novo pa se je zaposlilo 246 žensk. V svetih ljudskega odbora je 21 odst., v šolskih odborih 25 odst., v delavskih svetih in upravnih odborih podjetij 23 odst., v zadrugah svetih 10 odst. žena itd. Podobno je v vseh ostalih pomurskih občinah. Nove investicije pri ČZP »Pomurski tisk«, v tovarni mesnih izdelkov, tovarni mlečnega prahu itd., bodo dale nove možnosti tudi za zaposlitev žena.

Ko ocenjujemo ob praznovanju letošnjega 8. marca položaj ženske v naši socialistični skupnosti, ko ugotavljamo, do kod smo prišli in kje moramo nadaljevati, nam uspehi nakazujejo hkrati nove naloge. Še se je treba bojevati za to, da bi popolnoma odpravili zastarele odnose do žene in moralne poglede nanjo, ki izvirajo iz primitivnih in nazadnjaških nazorov, iz podedovane morale razredne družbe. Spreminjanje družbenega položaja žensk ni le akcijska naloga, to je daljši družbeni proces, v katerem se prepletajo vsi družbeni odnosi in napor. Konkretizacija ukrepov kot so varstvo mater in otroka je stvar občinskih statutow in statutov delovnih organizacij, ki morajo skrbeti za obstoj in delovanje vseh tistih ustanov, služb in servisov, ki so potrebni za uspešno varstvo mater in otrok v takem obsegu, da bo lahko vsaka žena istočasno tudi poklicna delavka, ne da bi bila prizadeta družina in ne da bi bila ovirana poklicna usmerjenost in družbena aktivnost žena. Družbene organizacije naj uresničujejo te naloge po zborih volivcev, stanovanjskih skupnostih, ljudskih odborih, predvsem ob sodelovanju občanov samih.

Položaj žene v naši deželi, ki se je v povojnih letih iztr-

gala iz polkolonialnega priveska Evrope se je močno spremenil. O tem govore dejstva. Zato je nujno potrebno, da ob tem prazniku pogledamo v svojo revolucionarno preteklost

in si začrtamo naloge, ki iz te preteklosti nujno sledijo za našo socialistično sedanjost in prihodnost, naloge, ki naj do kraja zgrade gospodarske temelje in izoblikujejo napredno socialistično miselnost, kar je nujno potrebno tako za resnično žensko enakopravnost kakor za resnično socialistično družbo.

V STOGOVCIH KLUB MLADIH PROIZVAJALCEV

Nedavno tega je bil v Stogovcih sestanek aktiva, na katerem so v glavnem razpravljali o ustanovitvi kluba mladih kmetijskih proizvajalcev. Sklenili so, da se bodo v ta namen povezali s poslovno enoto domače kmetijske zadruge, od katere bodo dobili pol hektarja zemlje v obdelavo. Zemljišče bodo še predhodno pregledali strokovnjaki zadruge ter jim svetovali, kaj bi na njem najboljše uspevalo.

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE TUDI NA SOBOŠKI ESS

Sredi marca bo pričela z delom Šola za življenje tudi na ESS. Sprva bodo imeli predavanja le dijaki obeh razredov četrtega letnika, pozneje pa tudi ostali. Dijake šole nenehno zanimajo predavanja, ki jih bodo poslušali v tej potrebni šoli.

Fr. R.

OTVORITEV RAZTAVE KARIKATUR L. KONDORJA

V ponedeljek je bila v Mladinski sobi v gimnaziji svečana otvoritev razstave karikatur Ladislava Kondorja. Ob prisotnosti dijakov in profesorjev je ravnatelj gimnazije tov. Liška povedal nekaj besed o karikaturistu, ki ni poznan samo pri nas, ampak tudi v svetu. Nato je otvoril razstavo in povedal še nekaj besed o posameznih karikaturah -mv-

INFORMATIVNA POSVETOVANJA O IZVOZU V PROIZVODNJI NAFTE IN KIK »POMURKA«

LETOS POVEČANA PRIZADEVANJA

V torek je bilo v lendavski Proizvodnji nafte in na sedežu Kmetijsko-industrijskega kombinata Pomurka v Murški Soboti informativno posvetovanje o letošnjih možnostih za še intenzivnejša izvozna prizadevanja. Poleg predstavnikov obeh podjetij so se ločenih posvetovanj udeležili tudi član Izvršnega sveta LRS Jože Tramšek in predstavniki republiških sekretariatov za industrijo in kmetijstvo.

Informativni razgovori so bili vsekakor zelo koristni, saj so poleg možnosti in predvidevanj za letošnji povečan izvoz nakazali tudi niz aktualnih

vprašanj, ki se porajajo na rešitvi proizvodnje — predelava in jih bo potrebno reševati v sklopu širših družbenih prizadevanj. V KIK Pomurka so na posvetovanju dali poseben accent na potrebo po utrjevanju poslovne zanesljivosti.

V lendavski Proizvodnji nafte predvidevajo, da bodo letos izvozili okrog 5.000 ton metanola v vrednosti 275 milijonov deviznih dinarjev. Prvotna izvozna prizadevanja so zmanjšana, ker se je proizvodnja v Metanolki iz objektivnih razlogov precej zakasnila. Po se-

danjem proizvodnem zagonu v tej tovarni sklepajo, da bodo pridobili iz proizvodnega postopka čisti metanol koncem tega meseca, potem pa bodo vzorce poslali uvoznikom na znanja tržišča, kjer sicer že sedaj zadevajo na dokaj ostro konkurenco tamkajšnjih domačih tovarn. Razen strokovnih uslug pri vrtnanju za nafto v Siriji potekajo ustrezni razgovori tudi z Indijo. In notranja usmeritev: še nadaljnje sodelovanje z uslužnostnim vrtnanjem s podjetjem Nafta-plin (Nadaljevanje na 2. strani)

TA TEDEN V LENDAVSKI OBČINI

O statutu razpravljajo

KOMISIJA IN PODKOMISIJE ZA OBČINSKI STATUT V LENDAVI SO ZAKLJUČILE PRVO FAZO SVOJEGA DELA. OSNUTEK OBČINSKEGA STATUTA JE SESTAVLJEN. PRED DNEVI SO GA RAZMNOŽILI IN PREVEDLI V MADŽARSKI JEZIK.

V osnutku statuta ObLO Lendava so zajeta tudi nekatera temeljna načela, ki se na-

našajo na tód živečo madžarsko narodnostno manjšino in dvojezičnost. Po sedanjem

predlogu naj bi delovalo v občini štirinajst krajevnih skupnosti.

Razprave o statutu so se pričele ta teden. Prizadevajo si, da bi v razpravo vključili čimveč članov SZDL in občanov na območju vseh podružničnih odborov SZDL. Pričakujejo, da bo javna razprava prinesla tudi nove predloge in pripombe k osnutku statuta. Te predloge bo komisija za statut proučila in jih vnesla v dokončen predlog, o katerem bo potem ponovno razpravljala občinski ljudski odbor.

DOBRA IZBIRA NOVIH VODSTEV

Minuli teden je Občinski odbor SZDL Ljutomer sklical posvetovanje s predsedniki in sekretarji KO SZDL s področja ljutomerske občine.

Na posvetovanju so razpravljali o organizacijskih zadevah, o bodočih nalogah, o sta-

tutih komune, o Ustavu FSRJ in o minulih letnih konferencah SZDL pri krajevnih odborih. Ugotovili so, da so nova vodstva KO SZDL resno pristopila k prevzetim nalogam. Da je zagotovljena aktivnost teh odborov, nam potrjuje dobra kadrovska izbira v odbore.

Dogovorili so se tudi za seminar za vodstva odborov ter o programu dela. V programu bo občinski odbor SZDL upošteval predvsem nadaljnjo pomoč in krepitev KO SZDL v komuni.

Izpolnjena zahteva občanov

Lani decembra so na zborih občanov v lendavski občini razpravljali o delovanju krajevnih odborov in urejanju vaških komunalnih vprašanj.

Razprava je že takrat postavila v ospredje zahtevo, naj ljudski odbor sprejme enoten odlok za ves občinski okoliš za krajevni prispevek v korist urejanja poti, mostov in drugih vaških objektov. Tako bi bil dosežen tudi neogiben pogoj za večjo disciplino pri izpolnjevanju teh obveznosti, predvsem pri tistih občanah, ki so se že doslej ra-

di izmikali skrbno dogovorjenim namenskimi akcijam.

Občinski ljudski odbor je tej zahtevi občanov ustregel in na zadnji seji sprejel odlok o 2-odstotnem namenskem krajevnem samoprispevku, ki ga lahko občani poravnajo z delom, uslugami, materialom ali denarjem. Tako bodo predvidoma zbrali okrog 10 milijonov din. Pričakujejo, da bo okrog 90

odst. občanov izpolnilo obveznosti z delom ali materialom pri urejanju skupnih komunalnih objektov.

Ugoden povpreček: 64 ljudi na enem predavanju

Letošnja kmetijska predavanja, ki jih ob neposredni pomoči SZDL prireja občinska ljudska univerza v Lendavi, so po udeležbi povsem izpolnila pričakovanja.

Ugotavljajo namreč, da je med kmečkimi ljudmi veliko zanimanje za ta predavanja celo v manjših krajih (Žitkov-

ci, Pince, Strehovci), saj odpade doslej na eno predavanje povprečno 64 ljudi. Predavanja koristno povezujejo tudi s predvajanjem strokovnih filmov s posameznih področij kmetijskega gospodarjenja. V zadnjem času so vrteli filme o pridelovanju krompirja ter

o krompirjevih škodljivcih in boleznih.

Često se predavanja prelevijo v čisto strokovne delovne razgovore z navzočimi kmetovalci, kar še občutno poveča njihovo aktualnost in koristnost. Tako usmeritev pa je najčestejša odvisna od samih predavateljev.

TUDI POŠTA VŠTRIC Z GOSPODARSKIM IN DRUŽBENIM RAZVOJEM

DA BI HITRA BILA KOT PTICA

30 MILIJONOV DIN ZA NOVE KABLE IN REKONSTRUKCIJO MEDKRAJEVNIH TELEFONSKIH LINIJ — TELEFONSKA ZVEZA MURSKA SOBOTA—MARIBOR »OZKO GRLO« V TELEFONJI — ZDRUŽEVANJE OSNOVNIH ENOT AKTUALNO TUDI V OKVIRU SOBOŠKEGA PTT PODJETJA.

V Pomurju sta se v preteklosti močno razhajala splošni gospodarski in družbeni razvoj na eni in razvoj ptt prometa na drugi strani. Razvoj ptt prometa je močno zaostajal, zato tudi ni bil vedno kos potrebam po opravljanju vse bolj kakovostnih tovrstnih uslug. V zadnjem času pa je ob razumevanju ljudskih odborov in prizadevanj ptt delavcev dosežen ugoden napredek na tem področju, saj se tudi Pomurje po urejenosti ptt službe že postopno približuje razvitejšim okolišem v Sloveniji.

Posebno vprašanje so telefonske linije, ki so še vedno daleč za potrebami po tovrstnih uslugah, telefonsko-telegrafsko omrežje pa je razen tega že tudi tehnično močno zastarelo. Zato bodo za kabliranje mestnega omrežja v M. Soboti in Lendavi ter za rekonstrukcijo medkrajevnih te-

lefonskih linij izdali predvidoma 30 milijonov dinarjev. Montažna dela na avtomatskih centralah v Murški Soboti in Ljutomeru naglo napredujejo. Del sredstev si je podjetje že zagotovilo pri Splošni gospodarski banki in Ljubljani, nekaj sredstev pa bo potrebno še poiskati. »Ozko grlo« v te-

lefoniji so zlasti nezadostne telefonske zveze med Mursko Soboto in Mariborom. Potrebe že sedaj narekujejo nujno vključitev 12-kanalnega VF sistema na telefonskih relacijah Murska Sobotna—Maribor in Murska Sobotna—Ljutomer.

Izkušnje dveletnega poslovanja štirih šibkih osnovnih enot

VREMENSKA NAPOVED za čas od 7. do 17. marca

Okrog 7. in zlasti okrog 11. marca ponovne ohladike s snežnimi padavinami. Po 11. marcu pretežno jasno, vendar hladno vreme z ostrim mrazom ponoči.

Dr. V. M.

PO METANOLKI:

NOV BAKELITNI OBRAT

Vrtanje in proizvodnja nafte kot osnovni dejavnosti podjetja Nafta v Lendavi kaže v zadnjem času tendenco padanja. Razumljivo, da so se kot posledica tega pojavili pred vodstvom podjetja novi problemi, katere odklanjajo z ustreznimi gospodarskimi ukrepi.

Poleg velikih investicij, ki jih že izvaja (tovarna metanola, izgradnja petro-kemične industrije itd.), je podjetje Nafta začelo razmišljati o ustanavljanju nekaterih dopolnilnih industrijskih dejavnosti, ki so v povezavi z osnovno dejavnostjo Proizvodnje nafte in z njenimi proizvodnimi izkušnjami, s sposobnostjo njenih kadrov itd. Ustanavljanje dopolnilnih dejavnosti pa zahteva že samo stanje in dejstvo, da se v zadnjem času pojavlja odvečna delovna sila zaradi zmanjšanja vrtanja in eksploatacije nafte.

Prvi korak za rešitev tega problema predstavlja brez dvoma že ustanovitev tovarne metanola, čeravno ne moremo trditi, da je bila tovarna zgrajena izključno zaradi rešitve tega problema. Posredno pa je kljub temu ugodno vplivala tudi na rešitev tega vprašanja.

Nadaljnji korak podjetja v tej smeri pomeni investicijski program za nadaljnjo predelavo metanola v formalin, katerega ima podjetje že narejene. Potemtakem metanol za podjetje ne bi predstavljal končnega produkta, temveč bi služil za nadaljnjo predelavo kot surovina.

Zadnje čase pa so začeli v podjetju razmišljati še o nadaljnji predelavi teh surovin v Lendavi. S tem v zvezi so se

lovna sila na razpolago pri Nafti in v bližnji okolici, tako da pomanjkanja delavcev ne bo občutili. Zanimivo pri tem primeru je to, da je v tem okolju to prvi tovrsten način skupnega vlaganja dveh podjetij, kar prinaša obema partnerjema določene koristi.

Vsa vložena osnovna sred-

stva bodo v tem primeru ostala v lasti vlagatelja, kateri bo prejemal zanje odškodnino v višini amortizacije, zavarovalnine in obresti na osnovna sredstva.

Nov obrat bo predvidoma začel poslovati že letos kot samostojen obrat »Elme« v Lendavi.

V radgonskem ELRAD-u

UGODEN START

PO OCENI SAMIH PODJETIJ SO LANI POVEČALI VREDNOST PROIZVODNJE V LEDAVSKI OBČINI ZA 7 ODST. V PRIMERJAVI Z LETOM 1961 — UGODEN START V LETOŠNJEM JANUARJU, KLJUB DELNEMU IZPADU ZARADI OSTRE ZIME — OPEKARNA IN GRADBENIK SE ZDRUŽILA V ENO PODJETJE.

Lanski gospodarski dosežki v lendavski občini — upoštevani so samo industrija, obrt, trgovina in gostinstvo socialističnega sektorja — so dokaj ugodni, če jih primerjamo z rezultati, doseženimi v letu 1961.

Po oceni samih gospodarskih organizacij je doseženo 7 - odstotno povečanje vrednosti proizvodnje, čeprav sicer lanski letni načrti po vrednosti ni povsem izpolnjen, tudi zaradi objektivnih vzrokov. Tako je bila že za lansko leto predvidena proizvodnja v novi tovarni metanola; izgradnja te tovarne pa se ni samo za vlekla, marveč je prišlo do zaustojev tudi zaradi sedanje ostre zime, zato bo tovarna začela polno obratovati šele v tem mesecu.

Tudi začetni gospodarski start v letošnjem januarju je ugoden, če izvajamo škodljive vplive letošnje ostre zime. Fizični obseg proizvodnje so v nekaterih podjetjih celo pre-

segli. Tako so v Proizvodnji nafte pri nekaterih izdelkih prekoračili plansko obveznost v vrtanju in v obratu metanola pa načrta iz objektivnih razlogov niso izpolnili. Dobro izpolnjujejo planske obveznosti zlasti v tovarni dežnikov in pletenin. V turniški tovarni čevljev so malce pod planom zaradi naročil v manjših serijah za izvoz, kar negativno vpliva na produktivnost. V Mehaniki so zaostali pri proizvodnji paragonških šipk spričo pomanjkanja plina. V vseh podjetjih pa se očitno trudijo, da bi januarske zaostanke, ki so predvsem rezultat neugodnih vremenskih razmer, nadknadili že v februarju in marcu.

V preteklih dneh je prišlo v Lendavi do združitve Lendavskih opekarn in gradbenega podjetja Gradbenik v eno podjetje, ki se bo imenovalo Gradbenik. Z združitvijo obeh podjetij hočejo doseči predvsem rentabilnejše izkoriščanje osnovnih sredstev, uskla-

jevanje proizvodnje gradbenega materiala z gradbeno operativno in zmanjšanje proizvodnih stroškov. Za združitve so se že odločili tudi organi upravljanja v obeh podjetjih.

LEDAVSKI KOT PRED MELIORACIJO

Po dolgih letih čakanja so končno le pričeli z akcijo, ki so jo narekemale že nujne potrebe. Svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri ObLO Lendava je dal pobudo, naj bi končno pristopili k melioraciji lendavskega okoliša. Znano je, da je svet na tem območju močvirnat in da ima visok stoj talne vode. Tako bi na eni strani to odvečno vodo odvodnjavali, na drugi strani pa bi lahko ta voda služila tudi za namakanje.

ObLO Lendava je prenesel več površin pašnikov v skupni površini okrog 250 ha v upravljanje Kmetijskih zadrug Lendava. Omenjeni pašniki so raztreseni po vsej občini. Ponekod imajo opravka z majhnimi pašniki, drugod pa zavzemajo travniki velik obseg. Tako obsega, recimo, dobrovniški kompleks 90 ha, najmanjši pa

6 ha, kar je še vedno precej. Da bi dela v zvezi z melioracijo kar najhitreje stekla, je

Iz radgonskega ELRADA: ročno delo se vse bolj umika strojnemu; ta stroj, ki ga vidite na sliki, je nadomestil deset delavcev

bila na pobudo ObLO Lendava sestavljena posebna komisija, ki si je takoj ogledala teren, katerega bi naj zajela melioracija. Pri pregledu je bil navzoč tudi strokovnjak iz Zavoda za pospeševanje kmetijstva in melioracije iz Ljubljane.

Sklenili so, naj bi prišla specialna ekipa, ki bi snemala teren brž ko bo skopel sneg. Tako pričakujejo, da bodo s prvimi melioracijskimi deli začeli že poleti.

Območja, ki bi prišla prva v poštev pri izvajanju melioracijskega programa, bi bila: dobrovniško z okrog 90 ha, laškoško z okrog 68 ha in gaberško s približno 40 ha površin. Ti okoliši bi prišli prvi v poštev zaradi zainteresiranosti zadrug, saj združujejo največje komplekse.

Stroške melioracije bosta predvidoma nosila kmetijska zadruga in kmetijsko gospodarstvo iz Lendave, ker sta ti organizaciji tudi najbolj zainteresirani za izboljšanje fizičnih, kemičnih in strukturnih lastnosti zemlje.

BR

Glavni smoter - izboljšanje učnega uspeha

Pretekli teden je imela gimnazijska šolska skupnost krajše zborovanje, na katerem je bil razpravljan o učnem uspehu v I. polletju tega šolskega leta.

Procent izdanih je kar dober, saj je šolska skupnost najbolj v mariborskem okraju. Seveda je treba uspeh še izboljšati, kar je mogoče. K dvigu učnega uspeha bodo morale precej doprinesiti razredne skupnosti z različnimi krožki, ki jih bodo obiskovali predvsem slabši dijaki. Poleg tega je tov. ravnatelj omenil tudi, da dijaki ne bodo smeli, prav tako kot na drugih srednjih šolah v M.

Soboti, zahajati v javne lokale ter obiskovati večernih filmskih predstav, ker bodo organizirane posebne mladinske matinee.

Nato so predsedniki razrednih skupnosti poročali o delu le-teh in o tem, kaj so in bodo storile z izboljšanjem učnega uspeha. Pose-

bej velja izboljšati uspeh v obeh četrtih razredih, kjer naj bi že po tradiciji bil stooštosten.

Dijaki so tudi sklenili, da bodo še ta mesec dokončili z gradnjo kosarkarskega igrišča, katerega svečana otvoritev bo na Dan mladosti.

Razglas

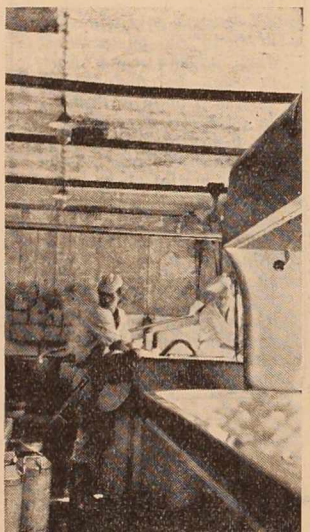
Občinski ljudski odbor Murska Sobota, obvešča državljane na območju občine, da se bo do 31. marca 1963 popravljali volilni imenik in poziva, da se prijavijo za vpis v volilni imenik:

tisti, ki so ali bodo do 15. maja 1963 dopolnili 18 let, ki so se doselili na območje občine, in vsi drugi, ki imajo volilno pravico, pa niso vpisani v volilni imenik.

V splošni volilni imenik se lahko vpišejo tudi vsi tisti, ki se več kot šest mesecev mudijo na območju občine, čeprav tu stalno ne živijo, pa je verjetno, da bodo ostali na območju občine do 15. maja 1963, če izjavijo, da želijo biti vpisani v splošni volilni imenik tu in izbrisani iz splošnega volilnega imenika v svojem stalnem prebivališču. Take osebe in vse druge osebe, ki so se v letu 1962 ali prej doselile v občino pa niso prinesle s seboj potrdila, da so izbrisane iz splošnega volilnega imenika v kraju, kjer so prej prebivale, se vpišejo v splošni volilni imenik na pismeno izjavo, da so vpisane v splošnem volilnem imeniku v kraju, kjer so prej prebivale.

Državljeni lahko vsa opravila v zvezi z volilnimi imeniki opravijo v Murski Soboti pri referentu za prijavno-odjavno službo in pri matičarjih na krajevnih uradih ob četrtkih od 7. do 12. in 15. do 18. ure, ob drugih dnevih pa od 7. do 14. ure.

Murska Sobota, dne 5. marca 1963.

Iz ljutomerskega MLEKOPROMETA: z modernimi stroji in napravami opremljena sirarna

pričeli pogajati z »Elmo«, tovarno elektromateriala v Črnučah o skupnem vlaganju osnovnih in obratnih sredstev v nov objekt v Lendavi. Po tem dogovoru naj bi pristopili k adaptaciji prostorov butanskega poljskega za nov bakelitni obrat. Po predvidevanjih naj bi bil obrat usposobljen za obratovanje že v tem poletju. Podjetje Nafta bo pri novem obratu udeleženo s 150 milijoni dinarjev v obliki osnovnih sredstev.

Ugodno pri ustanovitvi novega samostojnega obrata »Elme« je to, da je potrebna de-

Predavanja o političnih dogodkih

Politični aktiv pri ObLO Socialistične zveze v Murski Soboti, si je med drugim zadal nalogo tudi organiziranje razprav na terenu o aktualnih

zunanjepolitičnih vprašanjih. Predavanja so namenjena predvsem vodstvom krajevnih organizacij SZDL, članom ZK, prosvetnim delavcem in ostalim občanom, ki jih podrobneje zanimajo omenjena vprašanja.

Do sedaj so bila predavanja izvedena že na področju sedmih krajevnih organizacij.

V 10 letih: 280 ha novih gozdov

Občinski ljudski odbor v Lendavi je na zadnji seji potrdil gozdno-gospodarski načrt za del družbenih gozdov v občini in izven nje, za kar je dobil tudi pooblastilo soboškega ObLO.

V načrtu je zajetih okrog 2.400 ha gozdov na malo višjih legah z enotnim sestavom treh listavcev in iglavcev. V desetletnem obdobju predvidevajo načrtno sečnjo, nego in obnavljanje gozdov.

Načrt so pripravili gozdarski strokovnjaki, njegov naročnik in uresničevalec pa je Kmetijsko-industrijski kombinat Pomurka iz Murske Sobotice.

Usklajevanje dela v mladinski organizaciji

S spojitvijo petrovske s soboško občino, se je pojavilo tudi vprašanje medsebojne povezave mladinskih aktivov in povezave aktivov z občinskim vodstvom v Murski Soboti.

Da bi bila medsebojna povezava in delo čimtesnejše in pristnejše, so na zadnji seji članov bivšega občinskega komiteja ZMS Petrovcji sklenili, da bodo formirali dva krajevna komiteja, ki bi ju tvorili predsedniki in sekretarji mladinskih aktivov na določenem področju. Krajevna komiteja bosta v Petrovcjih in Šalovcih

ter bosta ustanovljena takoj, ko bodo zanj pripravili okvirni delovni program.

POKONGRESNE MLADINSKE KONFERENCE

Vsa občinska mladinska vodstva se z naglico pripravljajo na pokongresne občinske delovne konference, na katerih bo mladina razpravljala o nalogah s VII. kongresa LMLJ.

Ena prvih tovrstnih konferenc bo v nedeljo v Murski Soboti; prisostvovalo ji bo okoli 150 delegatov iz vseh mladinskih aktivov. Istega dne tudi v Radgoni.

V Soboti je na dnevnem redu razprava o vključevanju in uveljavljanju mladine v našem družbenopolitičnem življenju in izobraževanju mladih proizvajalcev.

Zasnežen breskov nasad pod turističnim domom »Goričkos

Ob 8. marcu - prazniku žena — številne PROSLAVE PO VSEM POMURJU

V vseh pomembnejših krajih Pomurja se žene združnice z vso vneto pripravljajo na proslavo letošnjega dneva žena. Ponekod pripravljajo proslave tudi mladinski aktiv in organizacije SZDL, v več krajih pa so proslave imeli že prejšnjo nedeljo.

Žene združnice na Gorici so svoj letošnji praznik proslavile bolj svečano kot ostala leta, saj so se za njega tudi dalj časa pripravljale. Prejšnjo nedeljo so doma uprizorile dramo v treh dejanjih »Svet brez sovraštva«, po predstavi pa so poskrbele za prijetno razpoloženje. Na svečanosti so povabile tudi žene iz sosednje puconke vasi in jih ob tej priložnosti primerno pogostile. Prihodnjo nedeljo jim bodo Goričanke obisk vrnile. Prireditve je zelo dobro u-

spele, o čemer je pričala tudi nabito polna dvorana. Kakor vsako leto, tako tudi letošnji pripravljajo žene združnice v Moščancih obširen kulturni program. Proslavo nameravajo izvesti v soboto, 9. marca v prostorih tamkajšnje šole. Občinstvu se bodo predstavile s tremi enodeljankami in sicer s »Politiko«, »Sestankom« in »Vrnitvijo«, poleg tega pa imajo na programu več deklamacij in pevskih točk. Za proslavo se pripravljajo že tri tedne.

V Adrijancih bo za proslavo tega praznika poskrbel mladinski aktiv. Čeprav je bil ustanovljen komaj pred nedavnim, so mladinci zelo zavzeti za svojo dejavnost, pomaga pa jim tudi organizacija SZDL. Aktiv je namreč še mlad in večjih nalog še ne more samostojno reševati. Proslavo bodo obogatili s krajsjo igro, pevske točkami in deklamacijami, izvedli pa jo bodo v soboto.

Tudi šalamenski mladinski aktiv bo imel v nedeljo proslavo za Dan žena. Nanjo se že dalj časa pripravljajo. Tudi v Puconcih mislijo na primerno proslavo tega praznika. Tako bodo v nedeljo žene združnice izvedle obširen kulturni program, poskrbele pa bodo tudi za razvedrilo, ki bo v drugem delu programa.

PRED DNEVOM ŽENA V LJUTOMERSKI OBČINI

V KOLEKTIVIH - MESTIH - IN VASEH

Pred nedavnim se je v Ljutomeru sestalo predsedstvo konference žena pri Občinskem odboru SZDL. Na posvetovanju, ki so mu prisostvovala žene in predstavniki iz KO SZDL, so obravnavali vprašanje priprav za proslavo dneva žena.

V zadnjem tednu je v vseh krajih ljutomerske občine po sebnosti živahno, saj se žene in drugi občani pridno pripravljajo, da bi čim lepše proslavili 8. marec. V vseh večjih centrih občine bodo na predvečer imeli akademijo. V prazničnih govorih bodo govorili o delu žena pred vojno, v času NOB in o delu žena danes v socialistični stvarnosti. Program akademij bodo izvajala

prosvetna in druga društva, mladina in pionirji.

Tudi v manjših krajih bodo proslave. Skoraj povsod pa po kulturnem programu žene pripravljajo tudi družabni večer za vse prebivalce svojega kraja. Posebne proslave in počastitev žena pa bodo tudi v delovnih organizacijah in zavodih, po katerih je zaposlenih več žena.

DAN ŽENA V LENDAVSKI MEHANIKI

MLADINA PRIPRAVLJA PROSLAVO

Pri industrijskem podjetju »Mehanika« v Lendavi je zaposlenih nad sto žena, ki želijo, da bi svoj praznik, 8. marec, proslavile čim lepše.

Mladinska organizacija v podjetju je sklenila, da bo tega dne

priredila proslavo z zelo pestrim programom, v katerem bodo poleg mladih iz podjetja sodelovali tudi cicibani iz otroškega vrta pod vodstvom tov. Lindičeve. Po končani proslavi bo sindikalna podružnica posredila delovne žene in prireditelje proslave.

Proslava je prva tovrstna prireditev v podjetju in bodo delovne žene ob tej priložnosti imele tudi skrajšan delavnik, kar naj bi omogočilo resnično praznovanje.

PETROVCI: CENTRALNA PROSLAVA 8. MARCA

Na letošnji praznik žena, 8. marec, so se tudi v Petrovcih dobro pripravili.

Na nedavnem posvetovanju s predstavniki iz gospodarskih organizacij so sklenili, da bodo praznovanje letos organizirali centralno, za vse zaposlene žene, v Petrovcih. Seveda pa bodo praznovanja tudi na območju posameznih krajev, nih uradov in v kmetijskih zadrukah Petrovci in Salovci.

»Mišolovka« potuje po Pomurju

Kriminalna igra »Mišolovka« angleške pisateljice Agathe Christie v nadvse uspehi igralski realizaciji soboških gimnazijcev potuje po Pomurju.

Za Radgončani so ji preteklo soboto v Domu kulture z

zanimanjem sledili tudi Ljutomerčani. Polna dvorana je kot en moč hlastno sledila vznemirjujočemu dogajanju na odru in detektivskemu predstavljanju ter ostalim žrtvam posivno vneto pomagal odkriti med seboj ubijalca. Na koncu so oboji bili hvaležno poplačani: gledalci za svojo pozornost z nepričakovanim, a zato tembolj poslastnim odkritjem morilca, igralci pa z navdušenim aplavzom prijetno preseñenih gledalcev.

»Mišolovka« bo v naslednjih dneh obiskala še druge večje kraje Pomurja in kajpak povsod potizkušala ujeti med svoje »žice« čimveč gledalcev, nji-

hove pozornosti in hvaležnosti. To si njeni prizadevni izvajalci nedvomno tudi zaslužijo.

J. T.

VSE VEČJE ZANIMANJE ZA PUBLIKACIJE POMURSKA ZALOŽBE

O delih, ki jih založi Pomurska založba, poroča precej redno slovenski tisk, o pomembnejših celo v obširnih cenzijah.

Tudi v beograjski in zagrebški »Borbi«, v »Primorskem

dnevniku« in celo v informacijskih biltenih so bila poročila o delih, ki so izšla pri Pomurski založbi. Mimo priznanj, izrečenih Pomurski založbi, niso mogle celo nekatere knjigarnice, ki doslej niso pokazale potrebnega zanimanja za publikacije drugih založb. Sedaj skoraj ni večje slovenske knjigarnice, ki ne bi

vardie, Trieste, Via St. Francisco 20 v ameriški knjigarni »I. Perlstein«, New York 4. Av. in celo v nemških »Südostbuchimport«, München Elzabethstrasse, »Kubon et Lagner«, München, Hesstrasse 39-41 in »Hans Hardinger«, West Berlin, Xantenstrasse. Najdemo knjige Pomurske založbe.

LJUBITELJE DOBRE KNJIGE OPOZARJAMO, DA JE PRI POMURSKI ZALOŽBI IZŠEL ROMAN

Miško Kranjec: Mladost v močvirju

Roman Mladost v močvirju je v bistvu umetniška izpoved pisateljevega otroštva in deških let; to je iskrena izpoved mladosti, ki sredi poljanskih močvar v revščini zori za življenje. Ob spretnem prepletanju globoko doživetih podob iz narave se pred našimi očmi razraščajo usode Kranjčevih malih ljudi, ki jih poznamo že iz pisateljevih predvojnih del.

V ospredju stoje Miškovi najbližji: oče, mati, brat Lojz — takoj za njimi se zvrste poljanski reveži ter žandar, grof, župnik in madžarski učitelji, ki jim vbijajo v glavo madžarsko domovino in nepotrebno učenost, zamotirani Poljanci pa so kljub svojemu težkemu življenju še dovolj pametni in vedo, da jih pozna tuja domovina le takrat, ko je treba umirati za njo, gospoda pa vedno, ko potrebuje moč njihovih delovnih rok. Zgodilo pa se je tako, da je vojna vihra zaorala s poslednjimi uničujočimi sunki prav čez glave tistih, ki so jo izzzvali. Poljanski reveži so zaslužili, da je prišel njihov čas, zato se dvigajo iz duščega močvirja, da si poiščejo prostor na soncu. Hudournik pritajenega ljudskega besa in gneva je planil čez svoje včerajšnje tlačitelje, potem pa se je raztekel po vabljenih rokaviših koristoljubljah in po jarkéh podedovane pohlevnosti, ker ni bilo nikogar, ki bi mu bil pokazal, kam pelje njegova pot.

Kranjčev roman Mladost v močvirju je na razpolago v vseh knjigarnah, naročila pa tudi sprejema založba — naslov: ČZP Pomurski tisk, Pomurska založba, Murska Sobota, Kocljeva 7.

Knjigotržna cena: ppl. 2.000 din, cpl. 2150 din in pu. 2.400 din.

Bralcem dobre knjige priporočamo tudi ostala knjižna dela, ki so še na zalogi:

Bratko Kreft: Kalvarija za vasjo, ppl. 1540 din, cpl. 1680 din, pu. 1800 din.

O. Hudales: Med dvema svetovoma I. del, ppl. 1350, cpl. 1450, pu. 1600 din.

K. Čapek: Navadno življenje, kart. 660 din.

Gy. Illyés: Ljudstvo s puste, ppl. 1540, cpl. 1660, pu. 1850 din.

Regent — Kreft: Progresivna preusmeritev političnega gibanja med vojnama v Sloveniji in Trstu, kart. 950 din.

Dr. Bogo Grafenauer: Prekmurski Slovenci v zgodovini, broširano 680 din.

Pri založbi naročene knjige lahko plačate tudi v mesečnih obrokih, v najmanjšem znesku 600 dinarjev mesečno.

„Vijesnik“ o Kreftovi televizijski igri

»UMRL JE PESNIK«

Zagrebski »Vijesnik« z dne 23. febr. t. l. je objavil o uprizoritvi Kreftove televizijske igre naslednje poročilo svojega stalnega kritika za film in televizijo M. Boglića:

»V okviru Prešernovega memorijala je pokazal ljubljanski studio dramo »Umrl je pesnik«, v resnici dramatičnani del biografije Prešerna, ki jo je oskrbel dr. Bratko Kreft. Tako smo videli tragično pesnikovo smrt in njegove zadnje dni, zagrenjene s spletkami in nerazumevanjem okolice, ki ga je dušila in celo dovolila delno uničenje njegove pesniške zapuščine.

Delo je napisano po zgod-

ovinskih dejstvih in tako imamo v drami mnoga znana imena iz Prešernovega časa. Dr. Bratko Kreft je pristopil k slikanju okolice in ljudi z velikim poznavanjem ter mu je uspelo oživeti okolje, v katerem zrači Prešernov lik skozi tragične aspekte njegove usode.

Ta biografska drama je imela tudi v televizijskem tretmanu plastično in poetično živost, k čemur je zelo veliko pripomogla kreacija Staneta Severa v

liku Prešerna. Prolog in epilog predstavljata dejansko Prešerna kot pesniško vizijo, medtem ko je vse vmes realistična historična igra, v kateri šele pesnikovi sanjski prividi, pred smrtjo dajo dimenzijo vračanja v preteklost. Vse skupaj je impresivna podoba časa in osebe ter predstavlja v tej zvrsti dramskega izraza uspelo realizacijo.

Studio Ljubljana je dal z izvedbo Kreftove TV-drame »Umrl je pesnik« lep prispevek k Prešernovemu memorijalu. Delo sta na TV postavila Hinko Košak in Mirč Kragelj.

Šolska skupnost — drugi profesor

V soboto je bilo v sejni dvorani SZDL v Murski Soboti posvetovanje mladinskih organizacij ekonomskih srednjih šol iz vse Slovenije. Pobudo za to posvetovanje je pred leti dal CK LMS. organizacijo pa je prevzela mladina ESS v Soboti. Namen posvetovanja je bil pregledati delo šolskih skupnosti na posameznih ESS v Sloveniji in določiti letošnje Ekonomijade.

Iz poročil je bilo razvidno, da so šolske skupnosti na posameznih šolah premalo delavne. Predstavniki šol so v svojih poročilih nakazali probleme, s katerimi se srečujejo pri svojem delu in uspehe, ki so jih dosegli. Na splošno so šolske skupnosti posvečale premalo pozornosti dijaškemu samoupravljanju na šolah ter izvenšolskemu izobraževanju. Veliko so govorili tudi o učnem uspehu na posameznih šolah. Če glede tega primerjamo ESS z ostalimi šolami,

vidimo, da so prve precej slabše. Zato bodo šolske skupnosti v prihodnje morale posvečati več pozornosti učenju, iskati vzroke, zakaj je uspeh bil slab, odvajati dijake od »spricanja«, obiskovanja javnih lokalov idr. Skratka, šolske skupnosti morajo postati drugi profesor, pripravljati dijaka na življenje ter ga vzgajati v vrednega člana naše družbe.

Posebno pozornost so posvetili tudi letošnji Ekonomijadi. Lansko leto bi morala biti v Novem me-

stu, a je zaradi zdravstvenih razlogov odpadla. Za letošnjo so predlagali, naj bi bila v Kranju ali Novem mestu, vendar bodo mesto določili pozneje.

DPD Svoboda Tišina: TRI SEKCIJE

Preteklo soboto je bil na Tišini na pobudo KOSZDL obč. zbor KUD »Svoboda«. Zbora

Na koncu so se dogovorili za posvetovanje vseh ravnateljav ESS v Sloveniji, na katerem bodo razpravljali o novem učnem načrtu in pripravili izdajo novih učbenikov, ki jih trenutno najbolj primanjkuje.

Po posvetovanju so si delegati v spremstvu domačinov ogledali mesto, zvečer pa so v Klubu pionirjev in mladine imeli družabni večer.

so se udeležili v glavnem prosvetni delavci osnovne šole in mladina, na njem pa so razpravljali o delovanju društva v preteklem letu. Ugotovili so, da ni bilo zadovoljivo, predvsem zaradi nezanimanja vodstva.

Izvoljen je bil devetčlanski upravni odbor, katerega naloga bo, da poživijo delovanje na kulturno prosvetnem področju. Ustanovljene so bile tri sekcije: dramska, folklorna in pevska.

Govora je bilo tudi o vaški knjižnici, ki razpolaga s štiri sto knjigami in ima v zadruženem domu ustrezen prostor. Urediti pa bo treba še čas za izposojanje knjig.

Odrska uprizoritev v Ženavljah

Kulturnoprosvetna skupina G. D. v Ženavljah je v nedeljo, 24. februarja zaigrala igrico »Pogumni Tonček«. To prijetno petdejanško so nastopajoči uspešno zaigrali na domačem odru pred številnimi gledalci, ki so bili navdušeni nad ganljivo socialno vsebino igre in lepimi kostumi igralcev. Z igro bodo gostovali po okoliških vaseh.

Tudi zimski sprehodi so lahko zanimivi in koristni »hoby«

imela na svojih policah knjig Pomurske založbe. Najdemo pa jih tudi v nekaterih drugih jugoslovanskih knjigarnah, n. pr. v »Antikvariatu poljoprivrednog nakladnog zavoda« Zagreb-Zrinjevec, v večih poslovalnicah »Kulture« v Beogradu in drugod.

Pa tudi v inozemskih knjigarnah na primer v »Libreria L. Tarantola«, Udine, Via Vittorio Veneto 20, »Libreria Ci-

GLAVNI DOBITEK v Martinju

Gasilsko društvo v Martinju pa je v nedeljo, 17. februarja v lastnem domu zaigralo Lihpahovo veseligrjo »Glavni dobitki«. Nastopajoči so zaigrali dožveto, kljub temu, da jih je večina tokrat prvič nastopila na odru. Takih šaljivih iger si vaščani Martinja in sosednjih vasi še žele.

PRIDOBITI ČIMVEČ OBDELOVALNE ZEMLJE

Težave in načrti beltinskega posestva KIK „Pomurka“

V KMETIJSKO-INDUSTRIJSKEM KOMBINATU »POMURKA« SO PLANIRALI, DA BI BELTINSKO POSESTVO V LETOŠNJEM LETU ODKUPILO OD ZASEBNIKOV NADALJNJIH 100 HA ZEMLJE. V TA NAMEN SO POSESTVUJE TUDI ZAGOTOVLJENA INVESTICIJSKA SREDSTVA. MOŽNOST ZA ODKUP ZEMLJE PA JE NA OBMOČJU OBRATA V GLAVNEM LE V OKOLICI MOTVARJEVEJ IN ŽITKOVCEV. V OKOLICI BELTINEC TEH MOŽNOSTI ZAENKRAT SE NI, SAJ JE TU GOSTA NASELJENOST IN PRIVATNIKI PLAČUJEJO ZEMLJO DOKAJ DRAŽJE KOT POSESTVO.

Ker je odkupljena zemlja razmetana na različnih krajih v malih parcelah, je obdelovanje oteženo, razen tega pa razkosanost tudi podraža strojne storitve. Zato je takoj po odkupu prva naloga posestva, da to zemljo arondira. Tako so 32 ha zemlje, ki je bila razkosana na 120 parcel, prejšnji teden v okolici Motvarjevca že

arondirali. Zemljo so spravili v večje komplekse z zamenjavami, brez nasilnih arondacij ali posegov kakšne občinske komisije. Arondacija so v glavnem izvedli tako, da so si zasebniki izbrali parcele posestva po svojem preudarku. Obrat Motvarjevci ima veliko perspektivo, da na območju od Koblija proti Pordasincem, Prosenjakovcem in Čikečji vasi, torej v celotni dolini, razvije močan poljedelsko-živinorejski rajon. Dosedaj se ta razvoj že lepo kaže, saj so od 75 ha zemljišč, ki so jih imeli leta 1955, prišli do sedanjih 165, številka pa se stalno narašča. Zemljo so pridobili v glavnem z odkupom in krčenjem. Za odkup so tu velike možnosti predvsem zato, ker je zemlja zasebnikom zaradi pomanjkanja delovne sile in razsežnih posestev dokaj slabo obdelana. Razvoj obrata Motvarjevci bo tako potekal na ta način, da bodo zasebniki imeli posestva v glavnem desno od ceste Koblije-Motvarjevci, na levi strani, proti državnim mejam, pa bo arondirana zemlja posestva.

V obratu Žitkovci je z odkupom in arondacijo podobno kot v Motvarjevcih. Tu bodo v marcu z arondacijo združili zemljišča v okrog 25 ha kompleks. Razmetane parcele bodo skušali združiti v e-

no samo veliko parcelo, tako da bo zemljišče posestva izven vasi, v bližini vasi pa bi bile parcele zasebnikov. So pa v Žitkovcih za odkup zemlje ugodnejši pogoji kot v Motvarjevcih. V tem okolju imajo namreč dosti zemlje zasebniki iz oddaljenih vasi, Bukovnice, Strehovec, Koblija in Dobrovnik. Ti so zemljo dobili z agrarnim reformom, pa se zaradi oddaljenosti ne zanimajo posebno za njeno obdelovanje.

Z odkupom zemlje ima posestvo tudi nekatere težave. Plan jim predvideva, da bi od sedanjih 593 ha v 7-letni perspektivi svoja obdelovalna zemljišča povečali na 1.500 ha. Pri tem se pojavljajo težave zaradi tega, ker imajo precejšnje območje za možnost odkupa zemljišč. Če hočejo doseči planirano površino, bo nujno potrebno razčistiti nekatera vprašanja v zvezi s kmetijskimi združenji na tem območju. V tej smeri je že bilo nekaj razgovorov s predstavniki občinskih ljudskih odborov v Murski Soboti in Lendavi.

Glede obdelave odkupljenih zemljišč predvidevajo spomlad razmeritve in uporabo tistih parcel, ki so prazne, za setev silazne koruze

in ostalih krmnih rastlin. Na parcelah, katere imajo kmetje zasejane s pšenico, pa bodo s setvijo začeli jeseni, tako da bodo tem kmetovalcem še pustili pospraviti pridelek.

V glavnem bo posestvo skušalo dobiti zemljo maksimalno izkoristiti za pridelovanje krmne, ki jo bodo potrebovali za prehrano predvidenih 600 glav goveje živine in 15.000 bekonov.

Vsi ti plani so nujno vezani na pridobivanje novih parcel obdelovalne zemlje. Tako bodo morali pridobiti zemljo tudi od kmetijskih združenj v Beltincih in Prosenjakovcih.

Doklej bomo v naši pokrajini pričeli takim zimskim tihožitjem?

OB SLABEM VREMENU ALI...

4973 šoloobveznih otrok nima kje telovaditi

V šolskem letu 1962/63 je na območju Zavoda za prosvetno-pedagoško službo Murska Soba 41 polno razvitih osnovnih in 7 drugostopenjskih šol, skupno število vpisanih učencev pa znaša 21.142. Ugotavljamo, da je bila doslej skrb za njihovo telesno zmogljivost in razvoj pre-

mažnja, kar nam dokazujejo tudi zdravniški pregledi in analize.

Za potrebe šolske telovadbe je na našem območju na razpolago le 10 šolskih in 13 društvenih telovadnic, kar pomeni, da lahko le okoli 47 odst. šol izvajajo pouk telovadbe tudi ob neprimernem vremenu, medtem ko 11 odst. šol v ta namen uporablja le majhne prostorce ali učilnice. V takih pogojih »telovadi« okoli 4646 učencev, medtem, ko jih 4973 ob slabem vremenu sploh ne more.

Tudi v sami Soboti stanje ni najugodnejše kljub 4 telovadnicam, saj odpade na posamezen telovadni prostor 734 učencev. Poleg tega pa moramo še upoštevati, da učiteljske, gimnazijske, ESS in Šola za zdravstvene delavce, ki štejejo skupno 1244 dijakov, sploh nimajo pokritega telovadnega prostora in morajo gostovati v tujih šolah. Podobno je tudi v Lendavi, kjer prav

tako nima nobena šola lastne telovadnice, medtem ko so v Ljutomeru in Radgoni nekoliko na boljšem.

Tudi kadrovska zasedba je posebnost vprašanje, saj poučuje šolske telovadke le 10 strokovnih moči, medtem ko ostali več ali manj poučujejo iz osebnega nagnjenja do telesne vzgoje ali pod pritiskom razmer.

Kljub tem težavam pa uspešno deluje na našem območju kar 27 šolskih športnih društev, v katerih je po dosedanjih podatkih vključenih nad 3760 ali 5,6 odst. vseh učencev in dijakov.

Njihov obstoj in delovanje sta popolnoma upravičena, saj pridobijo mladina tako poleg redne šolske telovadbe še mnogo več iz splošne telesne vzgoje in športnega usmerjanja.

Ob vsem tem bi morali upoštevati, da so danes materialne možnosti že tolikšne, da več ne bi smeli graditi šol brez telovadnic, kajti izvajanje modernega reformiranega pouka še posebej naglašajo načelo po harmoničnem vzgojno-obrazovalnem procesu, torej po ravnotežju med umsko in telesno vzgojo. SH

POPESTRITI DEJAVNOST

V ponedeljek je bil na Tišini letni občni zbor TVD »Partizan«, katerega se je udeležilo lepo število članov in zastopniki občinske zveze za telesno kulturo. Na občnem zboru so ugotovili, da so bili v preteklem letu premalo aktivni, saj so gojili le nekatere panoge, čeprav so bili dani vsi pogoji za pestrejšo dejavnost.

Vzrok prebiske aktivnosti je v glavnem pomanjkanje vodstvene kadra, ki že nekaj let tare društvo.

V pretekli sezoni so v glavnem gojili namizni tenis, šah in nogomet, deloma pa tudi ostale panoge, vendar z njimi niso aktivno posegli v tekmovalno.

Trenutno šteje društvo nekaj nad 80 članov.

Da bi delo v društvu poživili, so sklenili, da bodo vzpostavili tesne stike s strokovnimi odbori občinske zveze za telesno kulturo v Murski Soboti, sestavili delovni program in bolje organizirali delo zlasti rokometne, šahovske, odbojarske, namiznoteniške, kosarkarske, nogometne in streliške sekcije.

Pomagali pa bodo tudi pri gradnji športnega stadiona in povečali število članov. F. M.

Marijan Dolinar

DRUGIČ V RAKICANU

Prejšnji teden je na Kmetijskih srednjih šolah v Rakicanu že drugič v letošnji sezoni gostoval član Celjskega gledališča Marijan Dolinar. Tokrat se je dijakom predstavil z deli francoskega književnika Alphonse Daudeta s črticami »Iz mojega mlina«. Gostu, ki je poznan že s prejšnjih gostovanj, so se dijaki prisrčno zahvalili za njegova izvajanja in ga zaprosili za večkratni obisk.

Društvo ljudske tehnike za ESS v Rakicanu je letos že organiziralo več tečajev. Obiskovalci foto tečaja so že predelali snov, ki je bila predvidena za A tečaj in bodo v kratkem opravljali izpite. Pravkar pripravljajo tečaj za radioamaterje. Ta bo trajal okrog tri mesece, predavanje pa bo dvakrat tedensko v popoldanskem času.

Prejšnji teden so si dijaki II. razreda ogledali Tovarno mlečnega prahu v Murski Soboti. V okviru poučne ekskurzije so si ogledali potek predelave mleka in ostale značilnosti tovarne. Direktor tovarne inž. Deskovčič jih je seznanil s tradicijo tovarne od ustanovitve do danes, s procesom ugotavljanja tolsčobe v mleku in drugem. -do-

POENOTITI TRSNI IZBOR!

Na letnem občnem zboru podružnice kmetijskih inženirjev in tehnikov v Lendavi so mnogo razpravljali o post študijskem izobraževanju zlasti mlajših strokovnjakov. Tako so ugotovili potrebo, da bi se odsej bolj redno udeleževali strokovnih predavanj na sedežu KGS v Rakicanu.

Občinskemu ljudskemu odboru so posredovali tudi ustrezne predloge za nekatere ukrepe v vinogradništvu. Tako se bo potrebno odločiti o zavzetih za pridelovanje kakovostnih vin tudi s poenotenjem trsnega izbora. V prihodnje naj bi forsirali izključno trsni material, ki je pogojen z rajoniziranimi sortami grozdja v vlen-davskem pridelovalnem okolišju.

Dokajšen problem v vinogradništvu in sadjarstvu je neizpolnjevanje občinskega odloka o obveznem zatiranju škodljivcev in boleznih. Ugotavljajo zlasti, da so pri teh ukrepih

najbolj hujši nedosledni lastniki sadovnjakov in vinogradov iz oddaljenih krajev v občini, ki ne zamenjajo zgolj predpisanih varstvenih ukrepov, marveč tudi ne sodelujejo pri urejanju poti in drugih objektov, ki jih sicer uporabljajo. Tako je v Lendavskih gorah na pr. nad 500 hišnih števil, vendar pa se pri kakšnem skupno organiziranem delu zbere komaj do petdeset vaščanov. Od drugih ni nikogar, ki bi prišel pomagati! Pomanjkljiva je tudi evidenca nad temi lastniki.

Kaže, da se bo pri reševanju tega problema morala bolj

angažirati zlasti domača kmetijska zadruga, predvsem z ustreznim kadrovsko rešitvijo, ki bo sprostila edinega strokovnjaka za večjo skrb v vinogradništvu in sadjarstvu.

V petrovski kmetijski zadrugi:

LASTNI MEHANIČNI OBRAT

Kmetijska zadruga v Petrovcih se v polni meri zave-dala pomena mehanizacije, zato

tudi neprestano širi svoj, že dokaj dobro izpolnjen strojni park. Ker pa so imeli s tem

v zvezi tudi precejšnje težave, predvsem glede popravil strojev in naprav ter njihovega vzdrževanja, so s prvim januarjem sprejeli pod svoje okrilje mehanično delavnico, prej obrat Agroservis, ki sedaj posluje kot ekonomska enota KZ.

In še to: KZ Petrovci je ena izmed prvih, ki je prešla na novo organizacijsko obliko, na formiranje ekonomskih in obračunskih enot po posameznih vejah dejavnosti, ki v mnogo večji meri omogočajo enostavnejše in točnejše ugotavljanje uspeha delovne organizacije ter obenem tudi neposrednejše odločanje proizvajalcev.

ENOTNA AKCIJA: GRADNJA PRALNEGA SERVISA

POROČILA IN RAZPRAVA NA ZANJEM OBČNEM ZBORU AMD RADGONA KAŽEJO, DA SI TO DRUŠTVO KAR V NAJVEČJI MERI PRIZADEVA IZPOLNJEVATI NALOGE, KI JIH PRED ŠOFERJE AMATERJE POSTAVLJA NAŠA DRUŽBENA SKUPNOST. MED PETIMI KOMISIJAMI, KI SO V LANSKI SEZONI SODELOVALE V OKVIRU DRUŠTVA, JE OBČNI ZBOR OCENIL ŠPORTNO KOMISIJO KOT ENO NAJBOLJ DELAVNIH. TO PRIZNANJE JI VSEKAKOR GRE, SAJ JE DRUŠTVO ZARADI DOBRE ORGANIZACIJE IN IZVEDBE I. EXTRA NACIONALNIH MOTO DIRK V RADGONI PREJELO POSEBNO PRIZNANJE TUDI OD AMD SLOVENIJE.

Vso priznanje gre društvu tudi za dobro izvedbo meddruštvenih moto dirk v Radgoni, ki so jih organizirali lani v okviru Pomurskega sejma. V okviru novega programa društva namerava športna komisija letos organizirati II. extra nacionalne moto dirke v Radgoni, na katerih naj bi poleg dirkačev iz Slovenije in Avstrije sodelovali tudi dirkači iz Hrvaške in Madžarske.

Turistična komisija pri AMD Radgona, ki je lani sicer organizirala razne izlete, naj bi se letos po mnenju udeležencev občnega zbora bolj študijsko poglobljala v probleme turizma na področju radgonske občine. Zaradi tega bi se morala turistična komisija vse bolj povezovati s turističnimi društvi in s temi društvi skupno reševati razne probleme s področja turizma.

Ceprav je bila komisija za vzgojo in varnost v prometu lani delavna, bi morala nova komisija v novi mandatni dobi posvečati vse več

skrbmi poglobljenim vzgojno-obrazovalnim smotrom šoferjev amaterjev. Zato bi kazalo poleg raznih filmskih predstav uvajati v izobraževalno delo tudi več raznoraznih predavanj s področja varnosti v prometu, raznih meddruštvenih tekmovanj v znanju prometnih predpisov, več koristnega sodelovanja z Združenjem šoferjev in avtomobilistov itd. Vseka-kor pa bodo morali v mnogo večji meri skrbeti za vzgojo mlajšega

kadra; predvsem pa bodo morali v mnogo večji meri kot doslej najti torišče dela med šolsko mladino. Občasne filmske predstave in predavanja ne bodo dovolj. Šolsko mladino bo z ozirom na vedno bolj naraščajoč promet na naših cestah potrebno nenehno in načrtno vzgajati.

Lani je imela lepe uspehe tudi šolsko-tehnična komisija zaradi dobro izvedenih tečajev za šoferje amaterjev.

Z letnega občnega zbora sindikalne podružnice TEHNOSTROJ v Ljutomeru MILIJARNA VREDNOST PROIZVODNJE

Ljutomersko kovinsko podjetje TEHNOSTROJ zaposluje trenutno 254 ljudi, od katerih sodeluje 113 v organih delavskega upravljanja: v centralnem delavskem svetu, obratnih delavskih svetih in upravnih odborih štirih ekonomskih enot. Po oceni letnega občnega zbora sindikalne podružnice, ki je bil preteklo nedeljo, so organi upravljanja kljub nekaterim težavam uspešno uresničevali svoje naloge.

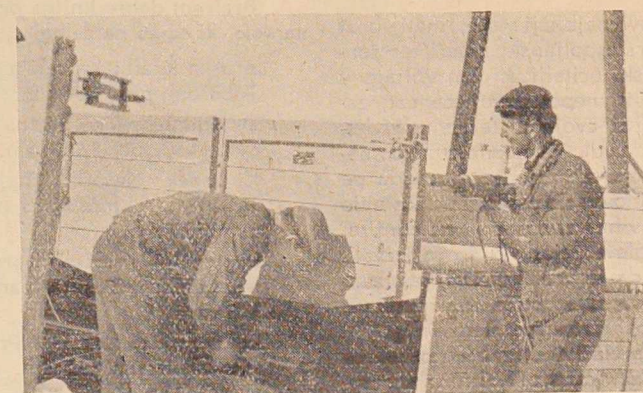
Proizvodni načrt za preteklo leto so celo presegli. Samo v tretji ekonomski enoti so bili pod planskimi obveznostmi zaradi zmanjšanja delovne sile in pomanjkanja materiala iz uvoza. Ustvarili so nad 680 milijonov din bruto prometa in izpolnili plan s 103 odst. Med drugim so v lanskem letu proizvedli 1072 nosilcev polih in 20 avtomobilskih in traktorjskih prikolice, predvsem za Egipt in Indijo. Za letošnje predvidevajo že milijardno vrednost proizvodnje; precej izdelkov bodo tudi izvozili. Do leta 1965 nameravajo zaposliti še okrog 140 delavcev.

V podjetju se srečujejo tudi s stanovanjsko krizo, zato bodo letos sodelovali pri gradnji 32-stanovanjskega bloka v Ljutomeru. V novih stanovanjih bodo prebivali predvsem novi strokovnjaki in proizvajalci.

ki morajo sedaj tudi po več ko 10 km na delo.

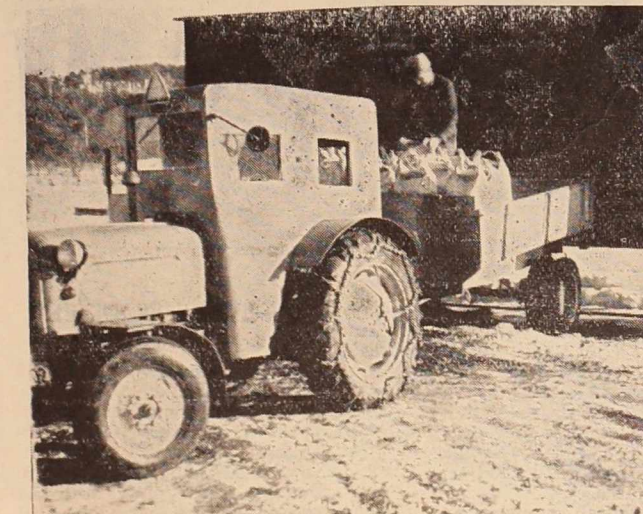
Aktivnost mladinske organizacije se očituje predvsem v

kem. Tudi v Ljudski tehniki so mladi podjetni; v dobro organiziranem društvu LT je že 105 članov, od tega 85 odst.

klubu mladih proizvajalcev. Organizirali so že poučno potovanje v Ravne na Koroš-

mladih. Letos bodo poživili tudi delovanje strojniškega krožka LT.

Ze sedaj je treba misliti na spomladansko setev

Tedenski koledar

Petek, 8. marec — Janez
Sobota, 9. marec — Frančiška
Nedelja, 10. marec — Viktor
Ponedeljek, 11. marec — Krištof
Torek, 12. marec — Gregor
Sreda, 13. marec — Kristina
Četrtek, 14. marec — Matilda

Zdravstvena dežurna
služba

8. marca — dr. Hajdinjak
9. marca — dr. Gruškovnjak
10. marca — dr. Gruškovnjak
11. marca — dr. Sedlaček
12. marca — dr. Gregorc Anica
13. marca — dr. Gruškovnjak
14. marca — dr. Sedlaček

KINO

MURSKA SOBOTA — od 8. do 10.
marca ameriški barvni kinema-
skopski film: »Na muhi«; od
11. do 12. marca jugoslovanski
barvni film: »Izbirljivka«; od
13. do 14. marca francoski barv-
ni kinemaskopski film: »Poto-
vanje z balonom«.
GORNJA RADGONA — 9. in 10.
marca ameriški vstavistični
film: »Presenečenje minulega«;
13. in 14. marca italijansko-
španski film: »Preiskovalni sod-
nik«.
LJUTOMER — 9. in 10. marca an-
gleški kinema. film: »Ključ«;
13. in 14. marca film: »Rdeči
krog«.
KRIZEVCI PRI LJUT. — 9. in 10.
marca francoski film: »Dolgo
toplo leto«.
VIDEM OB ŠČAVNICI — 9. in 10.
marca ameriški kavbojski film:
»Zveza za Tucson«.
VELIKA POLANA — 9. in 10. mar-
ca francoski barvni film: »Črna
Orfej«.

Mali OGLASI

KROJASKI STROJ »Faf« v dobrem
stanju in radioaparat »Grätz«
UKW prodam. Štefan Barbarič,
Lonačevci 14, p. Križevci v
Prekmurju. M-111
GOSPODINJSKO pomočnico sprej-
mem takoj. Vprašajte pri »Slje-
me« Maribor, Vetrinjska 10.
Pismene ponudbe pod Jože Elč-
nik, Malečnik 17, Maribor.
M-137
HISO z gospodarskim poslopijem
in 3,5 ha zemlje v Kamnici pri
Mariboru ugodno prodam. Ig-
nac Polič, Rošpoh 71, p. Kam-
nica. M-151
MOTORNO KOLO »Vespa«, ugod-
no prodam. Staneta Rozmana 5,
Murska Sobota. M-152
HISO z gospodarskim poslopijem,
primerno za dve družini, z ži-
vino in vsem inventarjem ter
7 ha zemlje (gozd, vinograd), v
bližini Ptujja, ob glavni cesti,
ugodno prodam. Interesenti naj
se javijo na naslov: Franc Ste-
panovič, Mlajtinci 10. M-153
SVINJAK nov in žensko športno
kolo »Rog«, ugodno prodam.
Naslov v upravi lista. M-154
HISO z gospodarskim poslopijem,
krito z opeko in 2 ha zemlje u-
godno prodam. Ludvik Temlin,
Kušanovci 76, p. Mačkovec.
M-155
SPALNICO, kompletno, ugodno
prodam. Informacije v podruž-
nici »Delov«, kiosk, M. Sobota.
M-156
Prazno sobo išče pošteno dekle v
Murski Soboti. Naslov v upravi
lista. M-167

GUMO, kompletno z »felno« iz to-
vornjaka znamke Tiger štev.
62233373 in 10 27, dim. 7,5x20, sem
izgubil 11. februarja na cesti
med Lendavo in Beltinci. Pošte-
nega najditelja prosim, da spo-
roči proti nagradi na ime Fran-
jo Bratinščak, Transportno
poduzeće, Čakovec. M-157
Sod 550-literski za zrnje ugodno
prodam. Naslov v upravi lista.
M-168
Obveščam cenjeno občinstvo, da
ponovno izvršujem usluge za
žaganje lesa. Ob žaganju je tre-
ba predložiti potrdilo ob ObLo.
Se priporoča Mauko, žaga, Vi-
dem ob Ščavnici. M-171

ČESTITKA
Diplomirali so:
LASBAHER FRANČEK — na
filozofski fakulteti,
ŠUMAK JOŽE — na medicin-
ski fakulteti,
ALATIČ ERIK — na strojni
fakulteti.
Iskreno čestitamo!
Prleški študentje

PREKLIC,
ki je bil objavljen v PV št. 7 na
ime Marije Kos, dij. ESS Murska
Sobota, dopolnilo — doma iz Van-
ča vesi št. 41. D-115

Kmetijska zadruga Grad razpisuje delovno mesto
komercialista
z ustrežno kvalifikacijo in šolsko izobrazbo. Ponudbe
poslati na upravo KZ Grad.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Kmetijska zadruga Grad proda
tovorni avtomobil znamke »Pionir«
3 tone, generalno popravljen, po ugodni ceni. Kot kupci
lahko nastopajo gospodarske organizacije. Ponudbe naj
pošljejo na upravo KZ Grad.

Komisija za uslužbenske zadeve pri Občinskem ljud-
skem odboru Murska Sobota razpisuje naslednja pro-
sta delovna mesta v upravnih organih ljudskega od-
bora:
1. referenta za plan in analize iz obrti, industrije
in investicij
Pogoj: višja strokovna izobrazba (višja komercialna
šola) z nekaj let prakse na sorodnem delovnem mestu.
2. Pisarniške uslužbenke pri sodniku za prekrške
Pogoj: nižja strokovna izobrazba (administrativna
šola) in opravljen strokovni izpit.
3. strojepiske
Pogoj: strojepisec Ib ali II razreda.
Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom
in opisom dosedanjih zaposlitev je poslati Občinskemu
ljudskemu odboru Murska Sobota v roku 15 dni po tej
objavi. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
Komisija za uslužbenske zadeve

Gradbeno podjetje »OBNOVA« Ljubljana, Vilharjeva
cesta 33, sprejme v začetku letošnje gradbene sezone
za svoja gradbišča v Ljubljani, Smledniku, Ihanu, Po-
reču in Skofji Loki večje število kvalificiranih
tesarjev
zidarjev
železokrivcev
Prav tako sprejme večje število nekvalificiranih de-
lavcev, ki imajo veselje za priučitev tesarskega in zi-
darskega poklica.
Hrana in stanovanje je za samske delavce zagotovljena
Osební dohodki po Pravilniku o delitvi osebnih do-
hodkov in po učinku. Pismene ali ustne ponudbe spre-
jema kadrovski oddelek podjetja.

VABILO

Na osnovi 14. člena pravil Vodne skupnosti za meliora-
cijo Prekmurja v Murski Soboti sklicujemo IX. redni občni
zbor delegatov Vodne skupnosti, ki bo v torek, dne 19. marca
1963 ob 8. uri v sejni dvorani ObLo Murska Sobota (prej
okraj pritličje).

DNEVNI RED:

1. Izvolitev organov: delovnega predsedstva, zapisni-
karja, dveh overovalcev in verifikacijske komisije.
2. Poročilo upravnega odbora,
3. Poročilo verifikacijske komisije,
4. Razprava o poročilih, sklepanje o potrditvi dela in
zaključnega računa,
5. Razprava in sprejem delovnega programa za leto
1963 ter sklepanje o višini vodnega prispevka za
leto 1963,
6. Razno.

V primeru nesklepčnosti ob napovedanem času se bo vr-
šil zbor pol ure pozneje pri vsakem številu prisotnih delegatov.
delegatov.

Delegate prosimo za točnost in polnoštevilno udeležbo.
Upravni odbor
D-166

UPRAVNI ODBOR VZGAJALIŠČA
VERŽEJ

razpisuje

za dne 16. marca 1963 ob 8. uri predp. v prostorih Vzgojališča

JAVNO LICITACIJO

naslednjih vprežnih vozil in predmetov:

1. Kočija z gumikolesi
2. Konj »Pelko«
3. Lahki voz — španik
4. Srednji voz
5. Lahke sani
6. Komot komplet
7. Konjska prsna oprema komplet
8. Razne druge predmete

Vprežna vozila, kakor vsi ostali predmeti so še v uporabnem
stanju. Ogled za prodajo predvidenih predmetov je možen
vsak dan na upravi Vzgojališča od 10.—12. ure, vse do dneva
razprodaje. Licitanti plačajo na blagajni pred pričetkom li-
citacije 5% kavcijo od izklicne vrednosti posameznih pred-
metov. D-163

ZDRAVSTVENI DOM Murska Sobota razpisuje sledeča
delovna mesta:

- 3 medicinske sestre za patronažno službo
- 1 bolničarja za splošno ambulanto M. Sobota

Pogoji: za delovna mesta pod tč. 1 se zahteva višja
ali srednja šola za medicinske sestre, pod tč. 2 šola za
bolničarje.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih raz-
merij pri Kmetijski zadrugi »Ledavski dol« Cankova,
razpisuje delovno mesto

govedarja

na Poslovni enoti Cankova.
Pogoji: praksa na delovnem mestu pri pitani živini
Družinsko stanovanje preskrbljeno. Plača po pravilni-
ku o delitvi osebnih dohodkov v zadrugi. Nastop dela
takoj.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Upravni odbor Zdravstvenega doma G. Radgona
razpisuje naslednja delovna mesta:

1. medicinsko sestro za sploš. ambulanto v Vidmu ob Šč.
2. medicinsko sestro za pomožno ambulanto v Negovi
3. babico pri splošni ambulanti Videm ob Šč.

Pogoji:
pod 1. in 2. opravljena šola za medicinske sestre
pod 3. opravljena šola za babice in nekaj prakse
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Osební dohodki po pravilniku Zdravstvenega
doma. Samska stanovanja na razpolago (tudi v
Negovi).
Pravilno kolkovane ponudbe pošljite upravi
Zdravstvenega doma G. Radgona.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. O-170

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih
razmerij pri svetu ekonomske enote kartonaže
v ČZP »Pomurski tisk« Murska Sobota

SPREJME V ZAČASNO DELOVNO RAZMERJE
5 POMOŽNIH DELAVCEV

Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve pošljite
kadrovsko-socialni službi podjetja. O-169

WHIT MASTERSON

ŽENSKÉ

v njegovem življenju

(Nadaljevanje)

Teresa je nejevoljno našobila ustnice. »No, mislim, da se je
izravnavalo — 1:1. Ali torej lahko vidim gospoda Merrimana?«

»Gospod Merriman je na lovu v Kanadi. Ne vem za gotovo,
kdaj se vrne. Jaz sam se ravno vrnil s počitnic pred nekaj
drami, da bi prezračil stanovanje. Mislim sem, da ste od deko-
raterja.«

Če Otta Merrimana ni v mestu, je že razloženo, zakaj je
pismo Lewisa Cilmora brez posledic... »Najbrž pošte niso po-
siljali za gospodom Merrimanom?« je vprašala z novim upa-
njem.

»Ne, sploh ga ni mogoče dobiti — zato ravno rad odhaja
zdaj pa zdaj. Hotél jo zadrži zanj v blagajni. Malo prej sem jo
ravno prinesel gor.«

Teresa je hitro pogledala naokrog po predsobi, v kateri sta
se pogovarjala in srce ji je nenadoma poskočilo. Na mizi pri
vratih v omaro je ležal debel kup pismen, zavitek in časnikov.
»Ne zanima me nič drugega,« je rekla, »kakor neko pismo, ki
bi moralo biti v kupu tam. Gospodu Merrimanu ne bi bilo nič
hudega, če bi ga lahko samo pogledala.«

»Ste ga vi napisali, gospodična Tolan?«

»To ravno ne. Napisal ga je moj prijatelj.« Približala se je
mizi. »Vem, da gospod Merriman ne bi imel nič proti, če bi
jaz to...«

»Oprostite.« Calvin ji je zastavil pot. »Ne morem vam ga
dati.«

»A silno je pomembno! Zgodil se je umor in v tem pismu
se nemara kakšni podatki...« Spričo njegovega prizanesljivega
smehljaja je zardela. »Resnico vam govorim! Če ne verjamete
meni, odprite pismo sami.«

»Ne gre za to, kaj verjamem, gospodična Tolan. Kratko
malo ne morem prevzeti odgovornosti. Bojim se, da boste morali
počakati, dokler se ne vrne gospod Merriman.«

Teresa je prosila, rotila, se mu laskala. A čeprav je upora-
bila zadnjo trohico svoje zapeljive prepričljivosti, ni in ni mo-
gla omajati starega hišnega gospodarja. Calvin je vzbujal občutek,
kakor da je že vajen ostati neomajen pred prilizovanjem
lepih žensk. Glede na finančni in samski položaj njegovega go-
spodarja je bilo to prav verjetno. Ko je videla, da je pred to
skalo vse skupaj samo bob ob steno, se je naposled vdala. »No,
prav,« je rekla utrujeno. »Počakala bom na gospoda Merrimana.
Mu boste povedali, da ga čakam, takoj ko se vrne?«

Calvin si je zapisal njeno ime in številko sobe in položil
list na kup pošte. Teresa je pomislila na zadnjo rešilno bilko.
»Ali bi mi hoteli pogledati vsaj to, če je pismo, ki ga iščem,
sploh v kupu? Ne bi rada zapravljala časa.«

Obotavljal se je, potem pa prelistal kup pismen, tako da je
gledal na odposiljateljev naslov. Ko je zastal, da bi odmaknil
ovitek, je Teresa presenečeno zamijala. Bilo je debelo rjavo
pismo, skoraj bolj zavoj kakor pismo, ki ga je bila pričakovala.
A tudi čez predsobo je lahko razločila krepko Lewisovo pisavo.
»Je to?« je vprašal Calvin in ga podržal kvišku.

Tereso je kar zadržalo, da bi zagrabila zavitek in pobeg-
nila. A vedela je, da bi bila ta dirka preveč predrzna, zato je
potlačila razburjenje, ki jo je bilo prevzelo. »Hvala lepa. Ča-
kala bom gospoda Merrimana, da me bo poklical.«

Ko se je vrnila v svojo sobo, je dala duška svojemu razo-
čaranju s tem, da je krepko brnila škatlo za klobuk. »Vražje,
vražje, vražje!« je tarnala. »Zakaj ne more biti dvajset let mlaj-
ši ta gospod Calvin? Kaj bom pa zdaj?« A saj je že vedela,
kakršen bo odgovor. Kakorkoli ji je bilo to zoprno — morala bo
telefonirati Meg in ji sporočiti, kako se ji je ponesrečilo.

»Meni se ne zdi, da bi se morala jeziti,« je rekla Meg, ko je
Teresa povedala do konca. »Sijajno si ravnala.«

»Lepo, da tako rečeš, srček, ampak...«

»Nič ampak. Potrdila si domnevo, da je Lewis res pisal
Merrimanu, o čemer nismo bile čisto prepričane. In dejstvo, da
mu je poslal zavitek pisma, me strašno mika raziskati. Ali mi-
liš, da mu je poslal kake risbe? No da, ko se Merriman vrne,
bomo za gotovo zvedeli, naj je že karkoli.«

»Imela sem občutek, da ga vsak hip pričakuje.«

»Prav, ostani pri telefonu in mi sporoči, ko kaj odkriješ.«

Teresa se je zdaj počutila bolje. Ko je zadevo premislila,
se je tudi sama zavedala, da je vendarle nekaj dosegla. Zdaj
je bilo vse, kar ji je treba storiti, da mimno čaka na nadalje-
vanje.

Vendar je čez nekaj minut že začutila, da čakanje slabo
vpliva na njene živce. Njena moč je bila v družbi, ne pa v sa-
moti in premišljevanju. Hrepeneče je sedela pri oknu in str-
mela dol v pare na jezeru. Čisto mogoče je bilo, da se Otto
Merriman vrne nocoj — ali jutri — ali, da, ali čez nekaj ted-
nov. Zdaj si je očitala, zakaj ni bila ubogala nagona in vzela
zavitek s silo. Ječa ne bi bila nič hujša od te prisiljene brez-
delnosti.

Pičlo uro po tistem, ko je poklicala Meg, je telefon t'ho
zabrnél, a Teresa je planila z vneom odpuščenega jetnika. »Da?«

»Gospodična Tolan?« Glas je bil moški, nizek in prijeten.
»Tukaj Otto Merriman. Pravkar sem prišel domov in Calvin mi
je povedal precej zmedeno zgodbo — o nekem pismu...«

»Tako me veseli, da ste me poklicali,« je rekla Teresa in
s težavo dosegla, da ni zavriskala v telefon. »Zelo pomembno
je, da se z vami pogovorim čimprej. Če bi lahko prišla zdaj gor
k vam...«

»Se boljše bi bilo, če mi dovolite, da se oglasim pri vas, ker
ravno odhajam ven. Recimo čez pet minut?«

»Pet minut,« je privolila Teresa. Odložila je slušalko in po-
hitela k omari. Po strahotnem trenutku neodločnosti je segla
po nabrano, dekoltirano obleko, svetlomodro, in začela naglo
lesti vanjo. To je tisto, si je rekla; tokrat ti ne more spodleteti.
Planila je v kopalnico, zgrabila iz desnico ščetko za lase, z le-
vico ličilo. Za trenutek je študirala svoj razburjeni obraz v
ogledalu in se začela smehljati. »Navsezadnje,« je zamrmrala
naglas, »je to samo moški.«

Njeno upanje za prihodnost se je s tem spet povečalo. Ko
je pet minut kasneje potrkalo v njeni veži, je Teresa šla od-
pret obiskovalcu s hladnokrvno zbranostjo. Opogumilo jo je, ko
so se mu oči nehote nekoliko razširile, kar je pomenilo, da ni
čisto ravnodušen do njenih čarov.

»Otto Merriman,« je rekel, dasi brez potrebe, saj se je Te-
resi kar zdelo, da mora biti Otto Merriman natanko tak. Bil
je velik, eleganten mož, precej vitek, četudi ne koščen. In če-
prav so mu lasje na sencah siveli in so kazali sivino tudi nje-
govi brki, ni bil posebno star, mogoče zavoljo gladke rjave kože,
ki ni bila niti najmanj nagubana, le ob temni črti, kjer so se
začenjali lasje, se je vlekla skoraj neopazna brazgotina.

»Ali ne boste vstopili, gospod Merriman? Jaz sem Teresa
Tolan.«

»Hvala.« Sedel je na stol, ki mu ga je ponudila, in se po-
zorno zagledal vanjo. »Zdaj vem,« je rekel končno. »Videl sem
vas že. Ne osebno, seveda. Vi ste Lewisov model — slovita Gil-
morova tigrica.«

»Da, sem,« je rekla Teresa in se počutila polaskano. »V ne-
kem smislu je to tudi vzrok, da sem tukaj.«

»Kako je pa kaj z Lewisom? Že leta ga nisem videl.«

»Lewis je mrtev. Zgodilo se je prejšnji teden, danes teden.«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Naši kraji

Ljutomer

V Ljutomeru so v minulem tednu pričeli graditi dvaintrideset stanovanjski blok na Ormoški cesti. Sedaj izvajajo sicer samo še zemeljska dela in navajajo gramoz ter ostali material, vendar sočeti po uspelem začetku, bodo ob ugodnem vremenu že v najkrajšem času vidni rezultati gradnje. Gradbena dela je prevzelo podjetje »IMGRAD« Ljutomer.

Beltinec

V vaseh beltinske občine so bila pretekla dni predavanja; organizirala jih je občinska Ljudska univerza iz Beltincev. Občinska Ljudska univerza v Beltincih je pripravila pester program predavanj s področja poljedelstva in veterinarstva. S področja poljedelstva je bilo največ govora o osnovnem in dopolnilnem gnojenju njivskim kulturam, o gnojenju travnikov in varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci. Razpravljali so tudi o pripravah na spomladansko setev. S področja veterinarstva pa so predavanja zajemala nalezljive bolezni, vzroke in prehrano domačih živali.

Moščanci

Organizacija SZDL v Moščancih je prejšnji teden organizirala predavanje o zunanji politiki. V okviru Ljudske univerze je predaval tov. Sabjan. Predavatelj se je omejil na pregled političnih dogajanj v preteklem letu, potem pa pripovedoval o svojih vtisih s potovanja po deželah Amerike. Predavanje je bilo zelo dobro pripravljeno, medtem ko je udeležba bila bolj skromna. Predavanje je poslušalo le okrog trideset občanov, od tega le nekaj mladincov.

Murska Sobota

Dijaki obeh četrtih razredov gimnazije so v zvezi s poukom prirodopisa napravili ekskurzijo na Veterinarsko postajo. Seznanili so se z prednostjo umetnega osemenjevanja pred naravnim ter z načinom dela in uspehi zavoda. Predvsem so se zanimali za postopek odvzemanja, konspiriranja ter proučevanja semen.

Isti dijaki so si v okviru pouka fizike ogledali tudi obratne prostore podjetja »Blisk« v Murski Soboti, kjer so se seznanili s postopki izdelovanja raznih nadomestnih delov za radioaparate ter televizorje ter z opravljanji raznih drugih finomehaničnih del. -mv-

Gornji Petrovci

V soboto je bila v Petrovcih seja občinskega odbora Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, na kateri so razpravljali predvsem o programu dela za tekoče leto. Sklenili so, da bodo letos največ pozornosti posvetili prav novemu na činu izobraževanja svojih članov, po izobraževalnih prilogah objavljenih v časopisu TV 15.

V kooperaciji z zasebniki je letos kmetijska zadruga v Petrovcih sprejela dokajšnje obveznosti.

V načrtu imajo, da bodo s kooperativnim odnosom vezali za odkup od privatnega sektorja 1700 bekonov, 330 glav goveje živine in 190 tisoč litrov mleka. Tudi plan odkupa zemljišč so si zastavili precej visoko, saj predvidevajo, da bodo letos odkupili okoli 75 hektarov zemljišč od privatnih kmetijskih proizvajalcev.

Danes ko je dosežen velik napredek pri zdravljenju bolezni z uvedbo vrste novih preizkušanih zdravil in diagnostičnih metod, je zdravljenje raka še vedno velik problem.

Rak je bolezen, pri kateri je umrljivost posebno v naprednih državah med najvišjimi. Tudi naša država spada po novih statističnih podatkih med tiste, kjer je rak po vzroku umrljivosti iz ozadja prišel na vrh. Vsak 5 do 6 odrasel prebivalec zboli za eno izmed vseh mogočih oblik raka.

Zdravstvena služba je uspela skupno z izboljšanjem življenjskega blaginjskega in prosvetno zmanjšati umrljivost pri tuberkulozi, otroški umrljivosti in vseh drugih boleznih. Borba proti umrljivosti za rakom pa še ni dosegla pravih višin, saj je rak po vseh mogočih oblikah raka.

Pravčasno odkrivanje raka pri ženi je olajšano z dejstvom, da so mesta, kjer se rak najpogosteje razvija, lahko dostopna, za razliko od raka, ki se razvija nekje v notranjosti telesa.

Rak na dojkah, rodilnih in plodnih povzroča prezgodnjo smrt predvsem tistih žena, ki posvečajo svojemu zdravju premalo ali nobene pozornosti.

Vzrok za nastanek raka še ni znan. Najpogostejša oblika raka pri ženi je rak materničnega vratu. Tega pa lahko tudi najlažje odkrijemo. Opažamo ga pri eni izmed 700 žena, največkrat v dobi od 30 do 45 let; najpogostejši je pri žena-

DVE STO IZGUBLJENIH MILIJONOV

Na nedavni seji občinskega ljudskega odbora v Murski Soboti so odborniki razpravljali tudi o precejšnjem številu bolniških izostankov od dela v gospodarskih organizacijah soboške komunne.

Iz poročila inšpekcije za delo je ugotovljeno, da je še vedno in v večini gospodarskih organizacij, kljub prizadevanju inšpekcijske službe, higiensko tehnična zaščita dokaj šibko organizirana ali pa jo jemlje-

jo vse preveč formalno. Temu primerne so tudi ugotovitve inšpekcije. V preteklem letu je bilo namreč zabeleženih nad 12.300 izgubljenih delovnih dni, kar je za dobrih 2000 dni več kot v prejšnjem letu.

in to kljub temu, da se število poškodb iz prejšnjega leta ni bistveno izpremenilo. Toda, če preračunamo že omenjene številke v škodo, ki jo je naša družba utrpela, in vprašanje je, če smo jo zares upravičeno utrpeli, se lahko ob številki, ki se giblje okoli 200 milijonov, tudi zamislimo.

Ali se ne bi dala ta številka občutno zmanjšati?

Prav gotovo bi se, kajti ugotovitve komisije so temeljite in se lahko nanizajo v dolgo kolono premajhnega upoštevavanja preventivnih ukrepov za preprečevanje neugodnih in obolenj v delovnih organizacijah. Če začnemo z neprimerno urejenimi delovnimi prostori, s slabo zaščito delovnih in pogonskih naprav in pomanjkanjem osebnih zaščitnih sredstev in končamo ob pol praznih omarih prve pomoči, smo si na jasnem, da se da še marsikaj storiti.

RAZDROBLJENOST — OVIRA HITREJŠEMU RAZVOJU

Iz poročila o delu okrajnega sodišča v Murski Soboti je zaslediti, da so kljub izdelavi nove zemljiške knjige, ki naj bi uredila dosedanje nemogoče stanje glede razdrobljenosti zemljišč, s tem v zvezi še vedno precejšnje težave, posebno na nekaterih Ravenskih in Dolinskih področjih.

Tu je namreč še vedno zaslediti težnjo, da se ob dedovanju taka zemljišča še nadalje delijo in s tem ustvarjajo smešno majhne parcele, ki so le idealne in se skoraj ne da jo obdelovati kaj šele na njih uporabljati moderne agrotehnične ukrepe. Ni redek pojav, da se nekaj arrov velika zemljišča razdelijo na 30 ali pa še več delov, ki jih potem posejdujejo različni lastniki.

To je našemu gospodarstvu, posebno sedaj, ko posvečamo kmetijstvu vedno več pozornosti, izredno škodljiv pojav. Prav zaradi tega bo moralo sodišče v podobnih primerih česče uporabiti tudi zakonsko določilo, po katerem se določeno zemljišče prepiše le na enega izmed dedičev, ki ga bo tudi obdeloval, deleže ostalim pa izplača.

Iz poročila okrajnega sodišča je tudi razbrati, da se številko kaznivih dejanj v preteklem letu ni povečalo, kar

pripisujejo predvsem uspešnemu delu 40 poravnalnih svetov, ki obstojajo na področju tega sodišča, saj so ti v preteklem letu obravnavali nad 1900 spornih vprašanj, ki so jih nad 60 odst. tudi ugodno razvozlali.

ZA NEVESTNO GOSPODARSKO POSLOVANJE

TRI LETA ZAPORA

V torek se je pred Okrožnim sodiščem zagovarjal Franc Strah, trgovski poslovodja iz Gornje Radgone. Pod predsedstvom okrožnega sodnika Milana Regvarta je bil Franc Strah spoznan za krivega zaradi kaznivega dejanja poneverbe po členu 322/I KZ, ker si je na škodo Trgovskega podjetja »Sloga« iz Gornje Radgone protipravno prilastil v trgovski poslovavnici 120.000 dinarjev.

Nadalje je bil spoznan za krivega zaradi kaznivega dejanja ponarejanja listin po členu 306/III KZ, ker je v dobi petih let ob vsaki inventuri potvarjal številke, nanašajoče se na količine in vrednost posameznih artiklov in si s pripisovanjem k obstoječim količinam lažno povečal vrednost zalog. In končno je bil spoznan za krivega zaradi nevestnega gospodarskega poslo-

vanja po členu 213/II KZ, ker je vedoma kršil predpise v poslovanju z družbenim premoženjem, čeprav je vedel, da lahko za gospodarsko organizacijo nastane znatna škoda s tem, ker je od leta 1955 do 13. maja 1961 prodajal v nasprotju s predpisi blago na up, pri čemer so dolgovi potrošnikov znašali 1.000.000 dinarjev. Evidenco o teh dolžnikih je vodil v lastnih zapiskih in listkih.

Mislil, da ni treba poudarjati, da kultura na gimnaziji ne »spira« organizacijo kulturnih prireditelj, ki je gimnazija za nekaj časa nakopala dolg, ki je nastal zaradi deficita pri gostovanju MNG Maribor in glasbene šole iz Maribora, pa čeprav so gimnazijci prodajali vstopnice po vsej Soboti. Hočem reči, da smo bili v času, ko Svoboda ni delovala, gimnazijci skoraj edini, ki smo skrbeli za kulturne prireditve, ne le zase, ampak tudi za dijaštvo drugih sol in za soboško publiko.

PETER POTOČNIK

RESNICA O KULTURI NA GIMNAZIJI

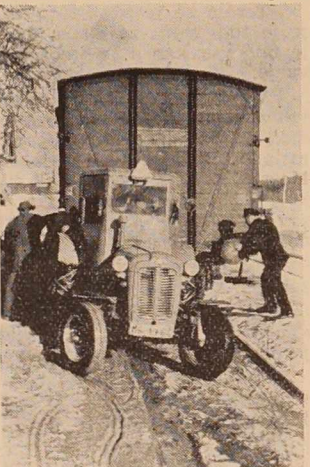
Piseč članka »Dva svetova«, objavljenega v zadnji številki Pomurskega vestnika, trdi, da so kulturne prireditve v zadnjem času na obeh zavodih redke. Očitno se zelo slabo zanima za kulturo, da ne ve za niz prireditelj, ki jih je od marca lanskega leta, takrat so namreč MKUD gimnazije ustanovili, organiziralo MKUD »Ali Kardoš«. Kaze, da na nobenih od teh prireditelj ni bil, kajti sicer ne bi omalovaževal kulturnih prireditelj gimnazijcev. MKUD »Ali Kardoš«, ki je lansko leto priredilo največ kulturnih prireditelj, po njegovem

spl. Naj se nam ne zameri, če ugotovljamo, da je javnost napačno informirala, če ne celo nepošteno. Kdor hoče javnost informirati, mora biti sam informiran.

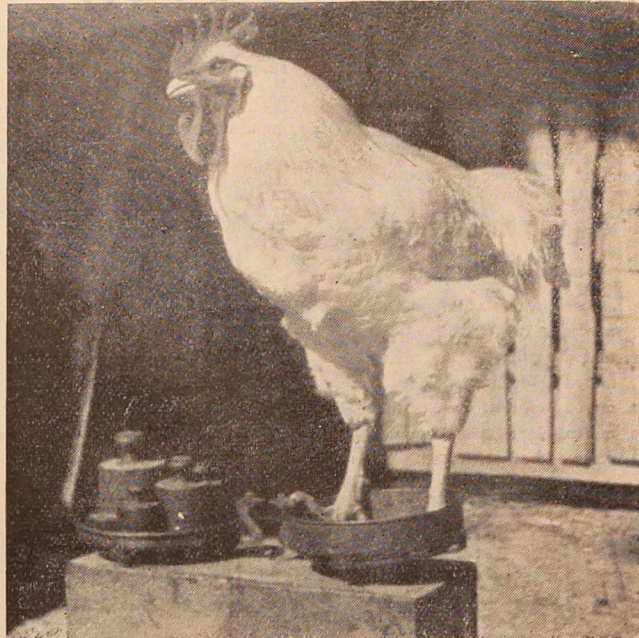
Lansko leto je MKUD »Ali Kardoš« organiziral: nastop pesnika Kajetana Koviča, ki je dijakom bral svoje pesmi, dva nastopa recitatorja Marjana Dolinarja, ki je dijakom recitiral dela svetovnih klasikov in Cankarjeve črtice, dve predstavi SLG iz Maribora, ki se je našemu dijaštvu in občinstvu predstavilo z Mrožkovo dramo »Polidija«, nastop glasbene šole iz Maribora, ter naštudiralno dramo »Dobrodošla, Miss Agata«, s katero so dijaki gostovali v štirinajstih krajih Pomurja. Za kulturne prireditve pa je MKUD priredilo proslave, na katerih so nastopile skoraj vse sekcije MKUD.

Letos je MKUD »Ali Kardoš« priredilo: predavanje Narodne galerije iz Ljubljane o razvoju slikarstva na Slovenskem od 15. do 20. st. in o elementih grafike, razstavo Hinka Smrekarja, 4. t. m. pa je bila v mladinski sobi gimnazije otvoritev Kondorjeve razstave, ki bo trajala do 10. t. m.

V zadnjih dneh so se dijaki gimnazije že večkrat uspešno predstavili soboški publiko s psihološko-kriminalno dramo »Mišolovka«, s katero bodo tekmovali na okrajni dramski reviji v Slovenj Gradcu.

S skupnimi močmi — STROJ in LJUDJE

Nagrajenec na razstavi? Ne! Le križanec »Jurček« posestnika Janeza Očeka iz Moščanec. Dosegel je namreč svojvrsten rekord v teži: tehta nič manj kot 4 kg in 60 dkg.

RADIO Murska Sobota

spored od 9.—14. marca

SOBOTA, 9. MARCA

17.00—17.20
Kje se bomo srečali danes in jutri;
17.20—17.30
Zabavna glasba, obvestila in reklame;
17.30—18.00
Zeleli ste — poslušajte!

NEDELJA, 10. MARCA

12.00—12.30
V nedeljo popoldne (tedenski teleton radia Murska Sobota);
12.30—12.40
Zabavna glasba, obvestila in reklame;
12.40—13.00
Oddaja v madžarščini;
13.00—15.00
Zeleli ste — poslušajte!

PONEDELJEK, 11. MARCA

17.00—17.15
Vsega po malem o športu in športnikih;
17.15—17.30
Mladinskih petnajst minut;
17.30—18.00
Za vsakogar nekaj (Spored vredih in plesnih melodij.)

TOREK, 12. MARCA

17.00—17.10
Domača poročila;
17.10—17.20
Zabavna glasba, obvestila in reklame;
17.20—17.30
Izbrali smo za vas;
17.30—17.40
Oddaja v madžarščini;
17.40—18.00
Zeleli ste — poslušajte!

Bralci-bralcem v presojo

Kakšen sprevodnik je to?

Dne 11. februarja avtobus, ki vozi na progi M. Sobota — Grad — Kuzma, ob 10. uri jutraj ni vzel s seboj neke Ciganke z otrokom.

Avtobus je bil poln in je že čakal na odhod, ko je prišla Ciganka in je hotela vstopiti. Sprevodniku je rekla, naj izstopi, da bi sama lahko vstopila. Ta pa tega ni storil, ampak je dejal: »Torej naj jaz izstopim, da se bo Ciganka lahko peljala?« Po njegovih posmehljivih opazkih se je oglasilo več potnikov, ki so vsi podprli »kulturnega« sprevodnika. »Jaz plačujem davek v cestni sklad, ona pa ne!« je dejal nekdo. »Naj gre peš!« Drugi pa: »Jaz moram na cesti metati sneg, ona pa ne! Naj gre peš!« In tretji: »Jaz delam, ona pa ne! Naj gre peš!« Tako se je zvrstilo še nekaj podob-

nih »pametnih« pripomb. Nazadnje je sprevodnik zaprl vrata in avtobus je odpeljal brez matere z otrokom.

Sprevodnik ni imel nobenega razloga, da pusti potnika na cesti samo zato, ker je ciganskega rodu. Ni bila taka stiska, da ne bi bilo prostora tudi zanj, kajti na naslednji postaji, v Črnelavcih, sta lahko vstopila še dva nova potnika. Seveda, onadva nista bila Cigana. Pa naj je bila Ciganka taka ali taka, naj plačuje davek ali ne, naj dela ali ne, če je pripravljena plačati vožnjo kot drugi potniki, nima nihče pravice pustiti jo na cesti. Poleg tega pa je to bila mati z otrokom in sprašujem se, ali ciganska mati ni taka mati kot druga. Toda sprevodnik tega avtobusa najbrž o tem ni nikoli razmišljal.

Kot več drugih potnikov se je smejal na račun matere, ki je potem gotovo morala z otrokom peš domov. Razen tega pa ta sprevodnik najbrž tudi ne ve, da so v Jugoslaviji vse narodnosti enakopravne in da imajo vsi pravico, voziti se z javnimi prometnimi sredstvi. Sprašujem se tudi, kako daleč lahko potnik zaupa podjetju, ki ima tako »olikane« in »kulturne« uslužbence.

D. G., Grad

Pridružujemo se Vaši ogorčenosti nad postopkom tega sprevodnika. Sicer pa se resno bojimo, da je le-ta eden izmed tistih sprevodnikov, ki poizkušajo biti »vju-dni« prav zaradi tega, ker se ljudje toliko pritožujejo nad njihovo nevljudnostjo.

ZARADI MAJHNE POMOTE

V nedeljo sem se peljal z avtobusom Avtobusnega podjetja Maribor na relaciji M. Sobota-Lenda-va. Avtobus je že nekaj časa stal na postaji z napačno tablo, ki označuje smer vožnje. Nekaj minut pred odhodom pa je sprevodnik nepričakovano zamenjal tablo z napisom smeri vožnje. Ob vstopu v avtobus sem ga vljudno opozoril, zakaj je tega ni storil prej. Takrat pa je neupravičeno vzkipel, začel kričati name in me obmetavati z najrazličnejšimi vzdevki.

Tako neumestno ravnanje uslužbenca omenjenega podjetja je žaljivo in neumestno. Temu in podobnim uslužbenecem avtobusnih podjetij priporočam, naj gredo s svojimi kolegi iz ljubljanskih avtobusnih podjetij na vožnjo Ljubljana-M. Sobota ali obratno ter se od njih naučijo olike in vljudnosti.

Potnik

Kdo ve, ali niste bili žrtev iste-ga sprevodnika kakor potnik z dne 11. februarja? Morda pa se bo le malce zamislil nad svojim ravnanjem s potniki.

POZDRAVLJENA, POSTENOST!

Pred dnevi sem v Stari vasi pri Ljutomeru izgubil denarnico in z različnimi, zelo važnimi dokumenti. Franc Bukovec, kovaški vajenec pri Antonu Semeniču v Ljutomeru je denarnico še istega dne našel in mi jo z vso vsebino vrnil. Za njegovo poštenost se mu najlepše zahvaljujem!

Rihard Lakič, sofer
Mlekarna Ljutomer
Da, pozdravljena, poštenost!

VEDNO BOLJ V SKRIVNOSTI - RAKA

let od 244 obolelih za rakom na leto.

Sprva rak ne dela nobenih težav. Žena je navidezno zdrava in ravno takrat je rak se popolnoma ozdravil. Ko pa se pojavijo značilni znaki, je razvoj raka dosegel že isto stopnjo, ko lahko rešimo življenje le z razširjeno operacijo, s katero skušamo odstraniti vso, z rakom preraščeno tkivo in z osebjevanjem uničiti raka- ste celice. Dostikrat pa je za žalost ves trud zaman.

Značilnost raka kot bolezni je namreč v tem, da se vrača v globino, podobno koreninam v zemlji, prav posebno pa dejstvo, da rakaste celice prodrejo v krvni in

mezgovni obtok ter se potem širijo po njem v oddaljene dele telesa, kjer se vgnezdijo in se pričnejo razmnoževati. V takem primeru pomoči skorajda ni več.

Z operacijo ne moremo vedno odstraniti vsa obolela mesta ozroma ta uničiti z osebjevanjem. Prve znake na materničnem vratu ali materničnem telesu predstavlja neredna krvavitve ali sluzavo krvavkast iztok. To izločanje je neredno dostikrat le po obsevanju.

Rak na dojkah opažamo sprva kot malo, trdo bulico, čisto nebolečo. To spremembo opazijo žene

kl. Večkrat bo potrebna mala operacija, s katero izrežemo sumljivo mesto. Sele pregled tako odstranjenega tkiva pod drobnogledom pove točno, za kakšno spremembo gre. Nadaljnji postopek pa je odvisen od omenjene preiskave.

Raka na materničnem vratu pa opazujemo s pomočjo kolposkopa, priprave, ki nam poveča objekt za 10 do 15-krat.

Imajo ga že vsi dispanzerji v bivšem soboškem okraju kakor tudi ginekološki oddelki Splošne bolnišnice v Murski Soboti. S posebnim postopkom s pomočjo kolposkopa odkrivamo bolezenska stanja, ki pa po večini niso rakastega porekla in jih nato primer-no zdravimo.

Najznačilnejša preiskava za zgodnje odkrivanje raka materničnega vratu, nožnice in delno tudi materničnega telesa pa je odvzem citološkega brisa. Danes si težko zamislimo temeljni ginekološki pregled brez brisa. Postopek je izdelal G. N. Papanicolaou (1883—1962). Pokojni velikani medicine je tisti, kateremu se lahko nešteto žena zahvaljuje za rešeno življenje, mnoge pa se še bode.

Z omenjenim postopkom, ki temelji na dejstvu, da površinske celice, ki pokrivajo vsak organ in nenehno odpadajo, z brisom »vlo-

vimo« ali oddrgnemo s površine. S posebnim načinom fiksiranja in barvanja na steklu opazujemo take celice pod drobnogledom. Odvzem brisa je popolnoma neboleč.

Izvežbanemu očesu je lahko opaziti razliko med zdravimi, sumljivimi in rakastimi celicami že takrat, ko rakasta rana ni vidna niti s prostim očesom niti s kolposkopom.

Omenjeni postopek je bil objavljen v ZDA 1943. leta. Do danes pa je izdelan do podrobnosti in priznan širom po vsem svetu.

Tako lahko torej odkrijemo raka že v zarodku. Žena, obolela za tako zgodnjo obliko raka, lahko po majhni operaciji še zanosi in rodi.

Dispanzer za žene pri Zdravstvenem domu v Murski Soboti je pričel z Novim letom odvzemati zgornji omenjeni bris pri vsaki ženi. S tem postopkom, tako upamo, se bomo približali rezultatom drugih naših razvitejših krajev, ki začetne oblike raka na materničnem vratu odkrivajo že v 60 odst. Uspeh prizadevanja pa bo možen le v primeru, če bodo tudi naše žene znale pravilno ceniti svoje zdravje, če bodo vsaj dvakrat letno in po potrebi tudi večkrat prišle na redne ginekološke preglede.

Z uvedbo te sodobne diagnostične metode želimo zaostanost na tem področju čimprej zbrisati, se približati ali po rezultatih celo ujeti kraje, ki so nas že daleč prekosili.

Dr. Sonnenschein Kurt